

FAGBLADET

KIRO PRAK TOREN

NR. 2 • SOMMER 2023

PATIENTER OPLEVER MEGET HØJ KVALITET I KIROPRAKTORPRAKSIS

18.000 patienter
giver topkarakterer til
landets kiropraktorer

34

PORTRÆT: ET FAGLIGT FYRTÅRN TAKKER AF

Efter 18 år stopper
Michael Vaarst som
formand for turnusudvalget

22

TEMA: SATELLITKLINIKKER SKABER NÆRSUNDHED I YDEROMRÅDER

Nu kan øboerne på Læsø snart
se frem til kiropraktisk behandling
lokalt på øen

6

Få betalingsløsningen der passer til dig, som er kiropraktor - simpelt og uden skjulte gebyrer

Du får alt i én samlet pakke fra Worldline så du kan modtage betalinger i din klinik:

- Indløsningsaftale

- Terminal + bonruller

- Gebyr 0,70% (Danske debit, danske kredit)

Betaler du for meget i gebyr på din nuværende betalingsløsning?

Ring til os på 78 79 47 00 eller send en mail på sales.denmark@worldline.com, hvis du er interesseret i en ny betalingsløsning eller vil have din nuværende aftale kigget igennem- vi sidder klar til at vejlede dig.

INDHOLD

16

20

40

2022
**Sygdomsbyrden
i Danmark**
— sygdomme

**MASSER AF
POLITISK FOKUS PÅ
MUSKLER OG LED**

“Jeg håber at
sygdomsbyrderapporten får
vækket politikerne” –
Michael Christensen, formand
Dansk Kiropraktor Forening.

**KOMMUNIKATION
BØR PRIORITERES
SOM EN DEL
AF KLINIKDRIFT**

Spørg Jens: Jens Krenchel,
chefjurist i Dansk Kiropraktor
Forening deler råd om alt fra
barsel til indleje.

**NYE FUNKTIONER
PÅ SDU SKAL
STYRKE KVALITETEN
AF KLINIKOPHOLD**

Lone og Casper samarbejder
aktivt om at få klinikopholdene på
tværs af sektorerne til at forløbe
så glat som muligt.

11 OVERENSKOMSTEN ÅBNER OP FOR MERE NÆR SUNDHED I UDKANTSOMRÅDER

Kiropraktorerne er et vigtigt
bidrag til det nære sundhedsvæsen
og satellitklinikker gør det
væsentlig nemmere og mere
attraktivt for en række borgere at
opsøge en kiropraktor.

38 VEDHOLDENHED, ÅBENHED OG PYT- MENTALITET

Tre kiropraktorer fortæller om
deres vej til en turnusplads, og
om hvilke erfaringer der hjalp
dem på vejen til en turnus.

4 Siden sidst

- 15 Leder
- 16 Politik og udvikling
- 26 Kiropraktorerens Videnscenter
- 32 Debat
- 38 Job og karriere
- 44 Nyt fra FNKS
- 46 Nyt fra DSK
- 50 Det sker i din kreds og region
- 51 Arrangementer

Fokus på rygsmerter i Ekstra Bladet

Ekstra Bladet udgav den 9. april tre sider om rygsmerter i deres trykte avis. Artiklerne indebar en patienthistorie, Susanne Bach, kiropraktor og formand for Region Nord, gav gode råd og tips til øvelser, og så var der et interview med Michael Christensen, formand Dansk Kiropraktor Forening. Michael udtrykte blandt andet sin stærke bekymring over, at muskel-led området bliver overset af myndighederne.

Vinderne af Specialeprisen 2022 publiceret i PAIN

Vinderne af Specialeprisen 2022, Fie Hestbech, Amanda Traidl, Emma Engelsholm og Inge Hvidkær, har fået publiceret en artikel med specialets resultater i det internationale og anerkendte tidsskrift PAIN. Specialerne fandt ved hjælp af kvantitativ sensorisk

testning (QST), at klinisk interaktion sandsynligvis ikke påvirker kroniske rygsmerter-patienters smertemodulering. Søren O`Neill, hovedvejleder for specialet udtaler om udgivelsen i PAIN:
- Det er bestemt ikke alle kandidatspecialer, der kan publiceres.

Et speciale som publiceres i PAIN, der er det mest anerkendte tidsskrift indenfor smerteforskning, understreger bare, hvor flot et stykke arbejde Inge, Emma, Fie og Amanda har lavet.

Dansk Kiropraktor Forening fylder 98!

Den 8. maj havde foreningen fødselsdag, og det blev fejret ved officielt at begynde nedtællingen til 2025, hvor vi inviterer til 100-års jubilæum og verdenskongres.

Direktør for Dansk Kiropraktor Forening, Jakob Bjerre, har været en del af historien de sidste 14 år og glæder sig rigtig meget til det store jubilæum om 2 år:

- Jeg var med til at markere 90 år, og det var både sjovt og festligt, men det bliver naturligvis overgået til det helt runde jubilæum. Og 100 år er bestemt en bedrift. Lægerne organiserede sig naturligvis først og har i dag 166 år på bagen, men mange af de andre sundhedsorganisationer kom til i starten af 1900, så kiropraktorerne i Danmark var også dengang med på beatet ved at organisere sig og markere sig.

Politisk sommerseminar:

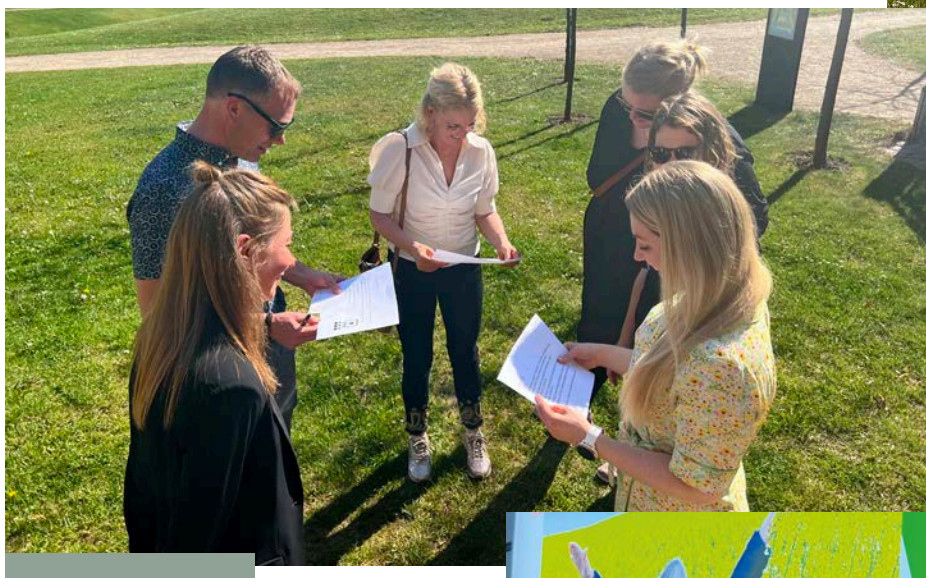
I weekenden den 12.-13. maj samledes de politisk aktive til et døgn med fokus på det politiske initiativer i foreningen.

I weekenden den 12.-13. maj afholdt Dansk Kiropraktor Forening endnu engang politisk sommerseminar for foreningens tillidsvalgte. Medlemmer fra foreningens råd, udvalg og kredsbestyrelser var mødt op for at blive klogere på moderniseringsprocessen og for at drøfte aktuelle emner.

Der var stor ros til programmet fra flere af foreningens politisk aktive medlemmer. Programmet kom både omkring det kommende målprogram, gav et indblik i de forgangne måneders politiske arbejde, og i Danske Regioners planer for bevægeapparatsområdet og kiropraktorerens rolle heri. Lisbeth Hartvigsen, kiropraktor og rygkonsulent i Region Syd, præsenterede desuden et konkret forløbsprogram for lænderygsmerter, som fik stor ros blandt tilhørerne. Afslutningsvis blev resultaterne af det netop afsluttede moderniseringsarbejde præsenteret, og resultaterne vil løbende blive præsenteret, over det næste stykke tid, for resten af foreningens medlemmer.

Første punkt på programmet var i grupper at prioritere og diskutere konkrete handlinger til det kommende målprogram.

Der var stort engagement blandt de politisk aktive, men ikke det gode vejr og ikke mindst gode selskab havde indflydelse herpå?

Annette Blynel, medlem af Regionsrådet i Region Syd og formand for Kiropraktorerens Videncenter, gav en rundflyvning i det regionale sundhedspolitiske landskab men konstaterede også - Vi har en fælles opgave i at få jer [kiropraktorerne] bragt endnu mere i spil på den sundhedspolitiske dagsorden.

Satellitklinik skal give øbo kiropraktisk behandling

Beboerne på Læsø kan snart slippe for tre timers transport, når de skal have bugt med smerter i muskler og led. Samarbejdsudvalget i Region Nord har netop godkendt at Kiropraktisk Klinik i Frederikshavn kan åbne en satellitklinik på Læsø. Ideen om en satellitklinik har længe været et ønske fra øboerne, og en ny kiropraktor satte gang i at realisere ønsket.

En satellitklinik er en klinik, der fungerer under samme ydernummer som moderklinikken, men som har en anden praksisadresse.

ere lettere adgang til

Fie Hestbech

Uddannet cand.manu
Syddansk Universitet
januar 2022

Ansæt i Kiropraktisk Klinik
Frederikshavn
3 dage om ugen

Fie Hestbech bevæger sig hjemmavant rundt på færgen. Ligesom de andre gående passager er hun målrettet i sine skridt og finder hurtigt en plads i stillesalonen, hvor hun slår sig ned ved vinduet og finder sit hækletøj frem. Fie bruger færgeoverfarten til mentalt at vende dagen, indhente tabt søvn eller se en serie på telefonen.

De sidste fire måneder har færgen mellem Læsø og Frederikshavn været en fast del af hendes hverdag, men det kan snart, i hvert fald nogle dage om ugen, være fortid, for Fie skal sammen med sin arbejdsgiver åbne en kiropraktorklinik på Læsø.

Vejen til Læsø

Vækkeuret ringer. Klokken er 04.15. Ikke engang solen er på dette tidspunkt stået op. Fie svinger benene ud over sengekanten og med søvndøse øjne kommer hun i tøjet, spiser en hurtig morgenmad, inden hun 05.15 hopper på cyklen og cykler de 7,3 km til færgen i Vesterø. Sådan ser Fies morgener ud de tre dage om ugen, hvor hun skal med færgen kl. 06.00 for at kunne være klar til at tage imod patienter i klinikken i Frederikshavn kl. 08.00.

I første omgang stod det ikke øverst på ønskelisten, at Fie skulle til Læsø, men da kæresten fik sit drømmejob som skovløber på øen besluttede de at give det en chance og flytte til Læsø. På det tidspunkt læste Fie på sidste semester på klinisk biomekanik på SDU og skulle så småt i gang med at finde en turnusplads. Hun håbede, at kunne komme i turnus hos Lars og Lotte Damm-Henrichsen som ejer Kiropraktisk Klinik Frederikshavn, som er den klinik, der ligger tættest på Læsø, men med kun to behandlerrum var det ikke en mulighed. I stedet fandt hun turnus hos Vejgaard Kiropraktisk Klinik i Aalborg. Der er 3 ½ times transporttid fra Aalborg til Læsø, så Fie var nødsaget til at finde en pendlerlejlighed, mens hun var i turnus. I et år pendlede hun hver weekend fra Aal-

borg til Læsø, for at kunne tilbringe tid med kæresten.

- Det var hårdt, men vi fik det til at fungere, og jeg vidste jo, at det var for en begrænset periode, fortæller Fie.

Selvom Fie var glad for sit turnusophold i Aalborg, blev ønsket om kortere transporttid, så hun kunne bo fast på Læsø, grunden til hun igen kontaktede klinikken i Frederikshavn. Da hendes turnus lakkede mod enden, ringede hun igen til Lars Damm-Henrichsen, og hørte om klinikken nu kunne være interesseret i at ansatte hende.

Lars og Lotte Damm-Henrichsen har drevet klinik i Frederikshavn siden 1998 og kunne, efter lidt betænkningstid, godt se fordelene i at ansatte Fie. For det første havde Lars og Lotte i en årrække arbejdet alt for meget, i perioder mere end 40 timer om ugen, så med ønsket om at arbejde færre timer ansatte de Fie tre dage om ugen, og det har de ikke et eneste øjeblik fortrudt.

- Vi vidste ikke, hvordan det ville være at have en ansat, og vi vidste heller ikke, om hun ville have noget at lave, fortæller Lars Damm-Henrichsen og fortsætter:

- Det er jo ikke en eksisterende stilling, men Fie har haft travlt fra dag et. Hendes kalender er fuldt booket, og jeg vil skyde på, at hun hver dag ser fire-fem nye patienter. Jeg ser også nogle nye, men det er gået op for os, at der er mange vi tidligere har måtte sige nej til, simpelthen fordi vi ikke havde ledige tider.

Ideen til en satellitklinik tager form

Da Fie afsluttede sin turnus, overvejede hun, om hun selv skulle starte en klinik op på Læsø, men som relativ nyuddannet følte det som en stor beslutning.

- Jeg var ikke klar til at stå med det ansvar alene. Jeg ville gerne have nogen til at hjælpe mig i gang, og nogen jeg kan sparre med, så da vi [Lars og Fie] kom til at snakke om muligheden for en satellitklinik, virkede det som et godt sted at starte, fortæller Fie.

...

En satellitklinik blev ikke kun ved snakken. Efter Fie fik en god start i klinikken i Frederikshavn besluttede Lars og Fie i fællesskab, at en satellitklinik ville give god mening. Lars indsendte derfor en ansøgning om opstart af satellitklinik på Læsø til samarbejdsudvalget i Region Nord.

I slutningen af april fik de et svar fra samarbejdsudvalget i Region Nord, samt en godkendelse til at opstarte en satellitklinik på Læsø. Det er Lars og Lotte, der har fået godkendelsen til satellitklinikken, da klinikken bliver tilknyttet deres ydernummer, mens det er Fie, der kommer til at drifte og behandle på øen.

Hverken Fie eller Lars er i tvivl om, at der er behov for en kiropraktor på Læsø. Gennem de sidste ti år har patienter spurgt Lars om klinikken ikke kunne komme til Læsø, og Lars gætter på at de i klinikken ser 10-15 patienter om ugen som pendler fra Læsø.

- Siden vi begyndte at snakke om at opstarte på Læsø, er jeg begyndt at lægge mærke til, hvor mange patienter vi rent faktisk ser fra Læsø og

som bruger en hel dag på at gå til kiropraktor. Det er jo helt vildt – det skal man jo ikke, så det at vi snart kan tilbyde dem et alternativ, giver så god mening, siger Lars.

Godt for pengepungen

Fie håber, at åbne satellitklinikken i Byrum som er hovedbyen på Læsø og placeret midt på øen. Det er også her øens læge, fysioterapeut og tandlæge holder til.

Hun har ikke fundet det endelige lokale endnu, men hun har forhørt sig, og det er bl.a. en mulighed at leje sig ind på øens plejehjem. Som Fie selv bemærker, så kræver det ikke alverden at starte klinik:

- I første omgang kan jeg klare mig med et rum, en briks og min bærbare computer. Et par stole i venteværelset kunne også være rart og så et massageapparat, men ud over det, så er jeg faktisk klar, forklarer Fie og påpeger: ja, og så skal jeg selvfølgelig have nogle patienter.

Lige patienterne er Fie ikke så bekymret for. De skal nok komme, for hun har allerede oplevet øboernes opbakning.

- Mange lægger mærke til en, når man er ny på øen, og når jeg fortæller, at jeg er kiropraktor, og at jeg går med tanker om at starte noget op på øen, så har folk være søde til at byde ind med ideer fx kommet med forslag til, hvor klinikken kan ligge.

Generelt oplever Fie en enorm stor velvilje og hjælpsomhed fra øboere, og hun ser frem til, at hun snart kan tilbyde Læsøs borgere at få kiropraktisk behandling lokalt på øen, så de slipper for den lange transport. En af de beboere på Læsø der glæder sig til at klinikken åbner er Tina Lindskou. Hun er førtidspensionist og kronisk syg. Hele hendes arbejdsliv har hun arbejdet i restaurationsbranchen og det kan mærkes på hendes krop, så hun ser frem til at behandlingen flytter tættere på.

Lars Damm-Henrichsen og Fie Hestbech i klinikken i Frederikshavn

- Jeg har i mange år fravalgt at gå til kiropraktor, simpelthen fordi det var for bøvlet. Jeg skulle jo bruge en hel arbejdsdag på det, så jeg synes, at det er fantastisk med en kiropraktor lokalt på øen, fortæller Tina Lindskou.

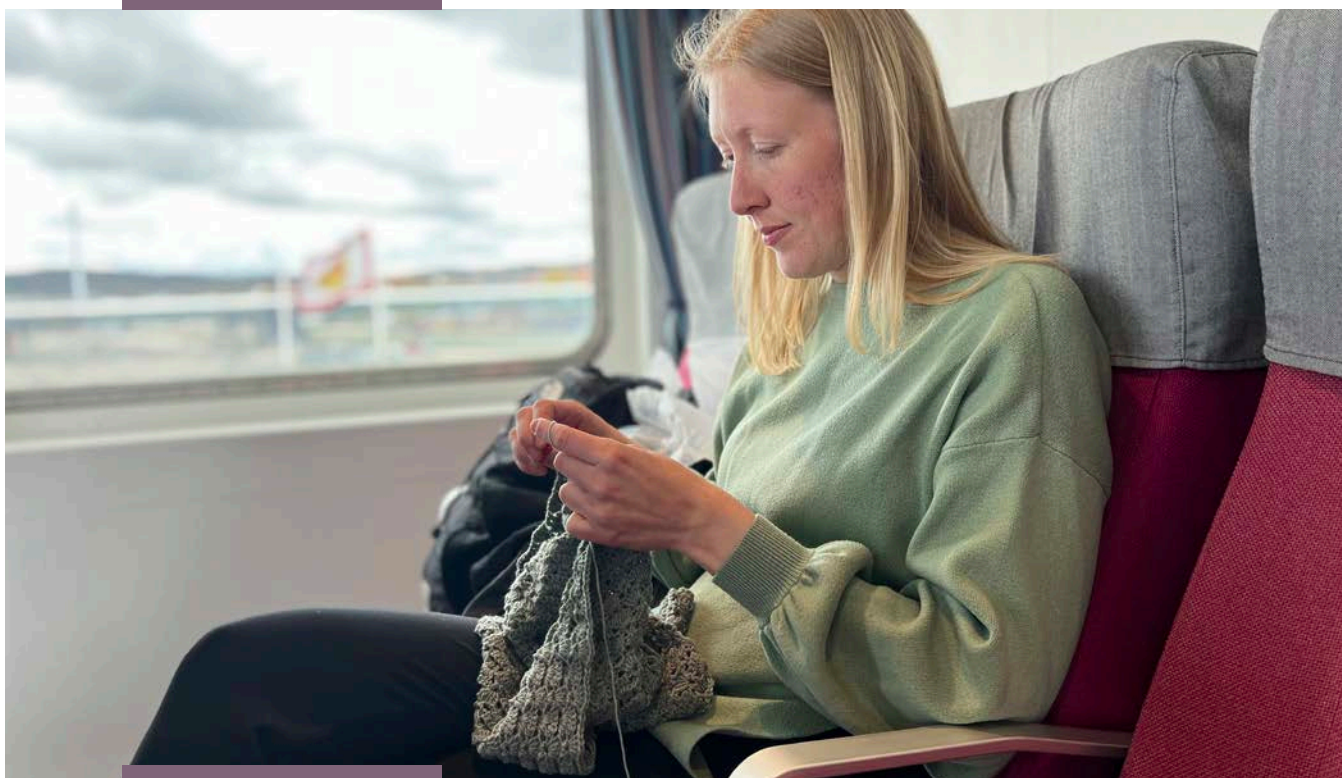
Det er ikke kun den lange transporttid, der gør det attraktivt at få en kiropraktor til øen. Det har også stor betydning for øboernes pengepung.

- Jeg forestiller mig også, at jeg kommer til at spare nogle penge

fordi jeg slipper for at betale for transport, og forplejning i løbet af en hel dag. Så at få en kiropraktor på øen vil for det første gøre det nemmere tilgængeligt men det vil også gøre det mere økonomisk forsvarligt, så det er fuldstændig fantastisk, understreger Tina.

En hjælp for hele lokalsamfundet

Ifølge Tina har Læsø "rigtig gode sundhedsforhold taget øens størrelse i betragtning". De har lægehus, tandlæge, fysioterapeut, sundhedsvisitator, akupunktør og jordemoder:

Fie er blevet en ferm hækler og bruger ofte færgeoverfarten på et af sine hækleprojekter.

- Men vi har ingen kiropraktor, så med en kiropraktor får vi næsten den fulde pakke, siger Tina med et glimt i øjet. Samarbejdsudvalget i Region Nord glæder sig også over udsigten til at kunne tilbyde Læsø-borgerne kiropraktisk behandling lokalt. Anne-Sophie Hosbond, kiropraktor i Hjørring og formand for samarbejdsudvalget i Region Nord fortæller:

- Det giver så god mening, at det er Lars og Lotte der åbner på Læsø, og at de har en lokalbosat kiropraktor til at behandle, kommer jo alle til gode. Jeg er sikker på, at det vil hjælpe hele samfundet, at de får et tilbud lokalt. Jeg håber, det vil åbne for, at endnu flere ser potentialet i at åbne satellitklinikker på øer. Jeg ser frem til at læsøborgere ikke behøver at pendle for at kunne komme til kiropraktor. Det skaber mere lighed.

Generelt er Anne-Sophie meget positiv overfor udviklingen af satellitklinikker særligt i tyndt befolkede områder som Region Nord er flere steder.

- Som klinikejer ser jeg det som et problem, at vi ikke er flere klinikker i nord. Satellitklinikker er en måde, hvorpå vi kan komme ud i hjørnerne. Jeg tror på, at det kan være med til at styrke hele kiropraktorbranchen i nord.

Tilbage på den gyngende færge tjekker Fie vejrudsigten. Det har hun fået for vane at gøre på daglig basis efter hun i vinters var strandet tre dage på fastlandet fordi færgerne ikke kunne sejle på grund af for kraftige vindstød. Med et smil på læben påpeger hun, at ø-livet ikke er for alle og understreger:

- Derfor glæder jeg mig også til at slippe for færgeturen [de fleste dage], og til at arbejdet flytter tættere på. Så kan jeg også hjælpe folk lidt nemmere, og måske er der flere jeg kan hjælpe på Læsø, fordi de kun skal sætte en halv time af, når de skal have behandling.

...

Overenskomsten åbner for mere nær sundhed i udkantsområder

Bekymringsrynkerne på de fleste politikere bliver en tand dybere, når udfordringerne om manglende sundhedstilbud i udkantsområder bliver bragt på banen - og med god grund. Mange steder i landet er nærsundhed i yderområder en mangelvare, men kiropraktorerne har med satellitklinikker knækket koden til at kunne tilbyde nærsundhed til borgere i tyndt befolkede områder.

De dukker op flere steder. Satellitklinikker. I Region Nord har samarbejdsudvalget i det første halvår af 2023 godkendt hele to satellitklinikker, mens der allerede eksisterer velfungerende satellitklinikker i både Stege og på Ærø. Og det er blevet nemmere for kiropraktorer at tilbyde behandling i yderområder, blandt andet takket være tilføjelsen om satellitklinikker i Landsoverenskomst om kiropraktik fra april 2021.

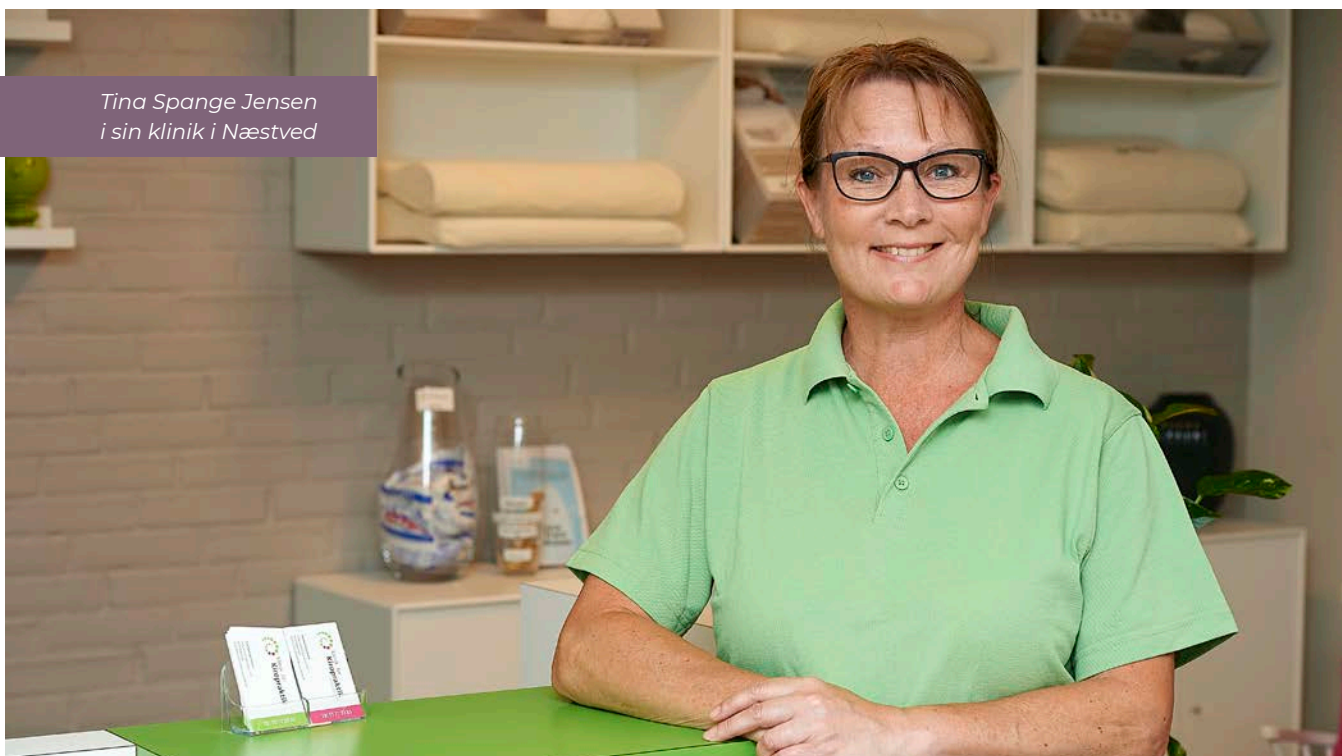
Tilføjelsen skulle gøre det nemmere at åbne klinikker i tyndt befolkede områder, hvor der måske ikke var grundlag for at drive en fuldtids-klinik.

I forhandlingsaftalen står der: *"Målet er at sikre, at de kiropraktorer, som ønsker at drive en satellitpraksis i tyndt befolkede områder, hvor der ikke i forvejen ligger en kiropraktorpraksis, får mulighed for at oprette en satellitpraksis, hvis ikke regionen ser hindringer herfor".*

Om processen for forhandlingen, og hvordan de endte med en tilføjelse om satellitklinikker til overenskomsten, fortæller Lone Kousgaard, tidligere formand for Dansk Kiropraktor Forening og indehaver af den første såkaldte satellitklinik i Danmark:

- Snakken faldt på kapacitet, som den altid gør i forbindelse med forhandling af overenskomst, og her kom vi til at snakke om betjening af yderområder. Med kiropraktik er der ikke altid befolkningsgrundlag til at have en klinik i tyndt befolkede områder, så hvordan sikrer man, at der er sundhedstilbud i yderområder? Her kom satellitklinikker på tale. Med satellitklinikker kunne vi få bedre dækning ved netop at lade eksisterende klinikker oprette en afdeling i de områder, hvor der ikke er eksistensgrundlag til en fuldtidsklinik. Så i stedet for at bede befolkningen komme til kiropraktor, kommer kiro-

Tina Spange Jensen
i sin klinik i Næstved

Godt at vide om satellitklinikker?

I 2021 blev der til overenskomsten tilføjet en note til gældende overenskomst: "Kiropraktorvirksomhed i henhold til denne overenskomst kan kun finde sted fra én praksisadresse. Dog kan de lokale Samarbejdsudvalg give dispensation til oprettelse af satellitpraksis ved behov herfor" (Landsoverenskomst om kiropraktik, § 18, Stk. 4). Forhandlingsaftalen vedr. satellitpraksis uddyber målet med satellitklinikker: "Målet er at sikre, at de kiropraktorer, som ønsker at drive en satellitpraksis i tyndt befolkede områder, hvor der ikke i forvejen ligger en kiropraktorpraksis, får mulighed for at oprette en satellitpraksis, hvis ikke regionen ser hindringer herfor."

Går man med overvejelser om at opstarte en satellitklinik skal man altså være opmærksom på kravet om tyndt befolkede områder samt kravet om at der i forvejen ikke ligger en kiropraktorpraksis. Klinikken skal ansøge om oprettelse af satellitklinik hos den enkelte regions Samarbejdsudvalg. De enkelte regioner kan have opstillet særlige kriterier for tildeling af satellitklinik.

Lone Kousgaard, tidligere formand
Dansk Kiropraktor Forening

praktoren til borgere – det er god borgerservice, forklarer Lone Kousgaard.

Da Lone overtog klinikken i Sønderborg var der til klinikken allerede tilknyttet en satellitklinik på Danfoss på Nord Als. Lone har derfor selv oplevet, hvad det betyder for et udkantsområde at kunne tilbyde nærsundhed og mener satellitklinikker kan være et vigtigt bidrag til sundhedsvæsenet.

- Kiropraktorer har de kompetencer der skal til for at aflaste et presset sundhedsvæsen og med den dagsorden der er nu, hvor borgere skal have hjælp til egen håndtering og så vidt mulig undgå sygehuse, så skal patienterne håndteres i primær praksis. Kiropraktorerne kan her være et vigtigt bidrag og satellitklinikker gøre det væsentlig nemmere og mere attraktivt for en række borgere at opsøge en kiropraktor.

Et meningsfuldt samarbejde

Et andet sted i landet, hvor en kiropraktor har oplevet stor succes ved at opstarte en satellitklinik, er i Stege på Møn. Her åbnede Tina Spange Jensen en satellitklinik i 2022.

Til daglig driver Tina klinik i Næstved som hun åbnede i 1999, men i 2022 blev det tid til at tilbyde borgerne på Møn et alternativ til den lange køretur. Tina ansøgte Region Sjælland om at åbne en satellitklinik, fik godkendelsen og åbnede en satellitklinik d. 8. marts 2022.

Det har været vigtigt for Tina at komme godt fra start. Hun havde derfor udset sig at klinikken skulle ligge som en del af Stege Sundhedscenter.

- Jeg havde bestemt mig for, at jeg ville opstarte i sundhedscentret fordi det var taltalende, at der er røntgen lige ved siden af og så ligger regionens nærklinik der også sammen med en masse andre sundhedstilbud så som genoptræning, tandlæge, fysioterapeuter [ect.], så det hele er samlet.

Det har haft stor betydning for opstarten, at Tina valgte at etablere klinikken i sundhedscenteret. Mange af de patienter hun ser i klinikken i Stege, så hun allerede i klinikken i Næstved, men hun ser også mange nye takket være det gode samarbejde hun har etableret med lægeklinikkerne.

- Vi har et godt samarbejde i huset. For opstarten har det betydet rigtig rigtig meget, for det jeg gjorde da jeg startede, var at lave en lille pakke til lægerne og fysioterapeuterne på Møn med vores forskellige foldere (spinalstenose, nakke og lænde prolaps, samt børnefolderen osv.), så de andre vidste, hvem jeg var, og hvad jeg kunne hjælpe dem med. Derudover er det rart at have nogle kollegerer, som har et andet fag end en selv, som man kan snakke

med. Jeg synes, at jeg er blevet taget ualmindelig godt imod, siger Tina.

Tina har ikke gjort så meget for at markedsføre klinikken i Stege. Opstarten har gået over alt forventning. Det er ikke kun Tina der er glad, flere af hendes patienter har givet udtryk for at de er glade for at slippe for transporten og andre har direkte sagt at de aldrig ville være kommet til kiropraktor, hvis klinikken ikke var der.

Spring ud i det

Tina har da også kun en ting at sige, hvis andre kiropraktorer går med tanker om at åbne en satellitklinik "bare spring ud i det".

Selvfølgelig skal man overveje om der er patienter til det, men Tina påpeger, at der ikke kræver alverden:

- Selvfølgelig har det taget lidt tid. Forarbejdet med at få etableret mig og få et lokale har krævet lidt energi, men fordi vi er så langt på den digitale front, så er det rimelig ligetil, fortæller Tina og refererer til, at alt det praktiske med tidsbestilling klarer hendes sekretær, der sidder på klinikken i Næstved.

For Tina har det også rent arbejdsmæssigt været en god afveksling.

- Det har været godt for mig lige at få vendt tingene lidt på hovedet og prøve noget nyt, og så har det som klinikejer været enormt bekræftende at tingene på klinikken godt kan køre uden at man er der. Samtidig er det meget meningsfuldt fordi jeg tror på, at jo bredere vi kommer ud med vores fag, jo bedre er det. Det er godt vi kommer ud og byder os til og løser så mange opgaver som muligt.

Tina håber at flere kiropraktorer vil benytte sig af muligheden for at opstarte satellitklinikker og giver gerne et godt råd med på vejen, hvis nogen kan bruge det:

- Gør det, hvis du har lyst. Det giver mening at starte noget op lokalt, da borgere er meget taknemmelige, og så bidrager det til, at vi som profession kan tilbyde nærsundhed lokalt, og at vi har et tilbud til alle, også til folk som er bosat i yderområdet, afslutter Tina.

Koldterapi til lindring af fysiske smerter

- Ømme muskler
- Overbelastede muskler
- Ondt i ryggen
- Ledsmarter
- Smerter i benene
- Forstrækninger
- Forstuvninger
- Sportsskader

T: 8654 0058
info@yourcare.dk
yourcare.dk

BIOFROST®
er 100% vegansk
og uden: farve,
parfume, hormon-
forstyrrende stoffer
og parabener.

KULDE

BIOFROST® RELIEF™ GEL

Sænker hudens overflade-temperatur og aktiverer kroppens kuldereceptorer, hvorved smerten kan lindres.

KULDE + VARME

BIOFROST® ACTIVE™ GEL

Unik kulde-/varme effekt som aktiverer hjernens termoreceptorer, hvorved smerten kan lindres.

Kiropraktorer er en vigtig del af det nære sundhedsvæsen

I den seneste overenskomst lykkedes vi med at blive enige med Danske Regioner om at indføre det, vi kalder satellitklinikker. Altså en klinik der kan fungere under samme ydernummer som moderklinikkerne, men på en anden matrikel.

Formålet med satellitklinikkerne var at gøre det muligt at åbne nye klinikker uden for de større byer, uden at en region skal frigive et nyt ydernummer. Og håbet med ordningen er, at vi på den måde får spredt kiropraktikken mere rundt i landet, skaber flere arbejdspladser og derigennem også får gjort det, at gå til kiropraktor, muligt for flere.

Projektet er lykket. Det er ikke fordi, der er åbnet en klinik i hver en flække, men som I kan læse her i bladet, har ordningen gjort det muligt at åbne klinikker i mindre samfund, hvor det tidligere ikke ville have været på tegnebrættet.

Men det kræver medarbejdere, der har lyst til at stå i tredje klitrække med vind i håret. Medarbejdere som vil sige farvel til storbyen og flytte alene, eller med familien, ud til de områder af Danmark, hvor der bor færrest.

Al erfaring viser, at når der åbnes en klinik, så kommer der også patienter. Vil der være længere mellem

patienterne på Læsø end på Kongens Nytorv? Naturligvis. Men omkostningerne ved at drive klinik i udkanten er altså også markant lavere.

Som I også kan læse i dette nummer af KIROPRAKTOREN er kiropraktorpatienter endog meget tilfredse med deres besøg hos kiropraktoren. Det gør mig stolt! Og jeg bliver endnu mere fokuseret på at få udbredt den høje kvalitet og kiropraktorerne kompetencer til endnu flere patienter.

Netop satellitklinikkerne er en væsentlig del af dette arbejde. Jo flere kiropraktorklinikker der ligger i landet, desto flere patienter og jo mere kan kiropraktikken blive en del af det nære sundhedsvæsen for alle.

For at sige det på en anden måde: Hvor ellers i det danske sundhedsvæsen kan man få en op til 45 minutter lang undersøgelse på et højt specialiseret niveau uden ventetid?

Formand
Michael Christensen

Foto: Søren Osgood

Masser af politisk fo

2023 har allerede budt på en lang række rapporter og politiske udspil, der er relevante for kiropraktorer og muskel-led-patienterne. Det har givet Dansk Kiropraktor Forening skyts til møder og ageret løftestang for at skabe omtale og faglige og politiske drøftelser.

Den første store begivenhed kom den 2. marts, hvor Sundhedsstyrelsen udgav deres omfattende rapport om sygdomsbyrden i Danmark. Rapporten kortlægger omfanget af og omkostningerne ved en lang række sygdomme, herunder lænde- og nakkesmerter, og er den anden rapport i rækken. Den første sygdomsbyrderapport udkom i 2015.

Rapporten faldt på et tørt sted. Dansk Kiropraktor Forenings formand, Michael Christensen, glæder sig over, at rapporten sætter fokus på problemet, men mener at der er blevet sovet i timen:

- Siden den første sygdomsbyrde-rapport udkom i 2015, har vi været helt klar over, at nakke- og lændesmerter har været de dyreste lidelser for samfundet, og de sygdomme som rammer flest. Alligevel er det blevet ignoreret. Men jeg håber da, at denne rapport får vækket politikerne.

Efter rapporten kom på gaden har der været politisk fokus på problemstillingen. Dansk Kiropraktor Forenings formand har besøgt en længere række sundhedsordførere på Christiansborg med et budskab om at patienter med nakke- og lændesmerter ikke bliver tilbudt et sammenhængende evidensbaseret forløbsprogram, og at de i virkeligheden står helt alene med deres udfordringer:

2022 Sygdomsbyrden i Danmark — sygdomme

 SUNDHEDSSTYRELSEN

 SDU
STATENS INSTITUT FOR
FOLKESUNDHED

kus på muskler og led

Der er brug for en samlet national plan for de patienter, der lider af smerter i bevægeapparatet. Som det er nu, er det tilfældigheder og i desværre også i mange situationer indholdet i patienternes pengepunge, der bestemmer. Rapporten viser tydeligt, at disse mennesker har brug for meget mere hjælp, end de får i dag, siger Michael Christensen.

...

Den 22. maj 2023 og på Folkemødet medio juni er det politiske medie Altinget vært for et debatarrangement hvor Dansk Kiropraktor Forening, Danske Fysioterapeuter, Ergoterapeuterne og Forsikring og Pension drøfter udfordringen. Også Professor Jan Hartvigsen deltager i debatterne.

Strukturkommissionen

Bare få uger før, den 28. marts, lancerede Indenrigs- og sundhedsminister, Sophie Løhde, en sundhedsstrukturkommission, der har fået til opgave at opstille og belyse forskellige modeller for fremtidig organisering af sundhedsvæsenet.

Baggrunden for nedsættelsen af Sundhedsstrukturkommissionen er blandt andet de demografiske forandringer, hvor stadig flere borgere får behov for pleje og behandling, mens der er rekrutteringsudfordringer næsten alle steder i sundhedsvæsenet.

Kiropraktorerne er nævnt i kommissoriet. Af kommissoriet fremgår det blandt andet, at kommissionens anbefalinger og vurderinger af fremtidens struktur skal omfatte samspillet mellem det specialiserede sundhedsvæsen på sygehusene og det nære sundhedsvæsen i kommu-

ner og almen praksis. Herunder forpligtende samarbejdsstrukturer samt muligheder for samlokalisering af kommunale tilbud og udgående sygehusfunktioner og skabelse af tværfaglige miljøer (læger, sygeplejersker, jordemødre, bioanalytikere, fysioterapeuter, kiropraktorer, psykologer, diætister mv.) i form af eksempelvis nærhospitaller.

Men et kommissorium udgør ikke en endelig rapport. Og derfor er det vigtigt, at Dansk Kiropraktor Forening gør sig gældende overfor den nye kommission med seriøse indspil og ideer, der kan medvirke til at løse de udfordringer sundhedsvæsenet står overfor.

Udflytning af opgaver fra sekundær til primærsektoren

Dansk Kiropraktor Forening har i løbet af vinteren og foråret netop arbejdet med et idekatalog, der kan være med til at afhjælpe det pres, der er på opgaveløsningen i sekundærsektoren.

Konkret foreslår Dansk Kiropraktor Forening blandt andet at hjælpe med at afvikle ventelisterne på billeddiagnostiske undersøgelser – mange steder skal patienter vente flere måneder for at få en tid til en billeddiagnostisk undersøgelse, men kiropraktorerne råder over ca 150 anlæg bredt fordelt i landet.

Et andet forslag er, at tilbyde patienter på venteliste til en operation et konservativt håndteringsforløb, uden at de derved mister pladsen på ventelisten. Dansk Kiropraktor Forening vurderer nemlig at mange står på venteliste uden overhovedet at være blevet konservativt vurderet.

Derudover foreslår vi, at bevægeapparatpatienter henvises til udredning hos kiropraktoren, at kronikere håndteres hos kiropraktoren, fremfor i sekundærsektoren, samt langt mere fokus på træning og egenhåndtering.

Ny sammensætning af Dansk Kiropraktor Forenings interesseudvalg samt turnusudvalg

I Dansk Kiropraktor Forening har det været store valgår, idet foreningens tre interesseudvalg Klinikejerudvalget, Udvalg for Ansatte i Privatpraksis og Udvalg for Offentligt Ansatte. Også turnusudvalget har afholdt valg.

I klinikejerudvalget var der flere mulige kandidater end pladser, og der blev derfor afholdt kampvalg, hvor mere end 140 klinikejere stemte. Velkommen til alle de nye medlemmer i udvalgende, som vi ser frem til at samarbejde med fremover. Interesseudvalgene vil endeligt konstituere sig ved de enkelte udvalgs kommende møder, og ser indtil videre således ud:

Klinikejerudvalget

- Troels Gaarde
- Frank Føns Jensen
- Thomas Meyer
- Sara Lise Doktor
- Rune Tegder Martinsen

Udvalget for Ansatte i Privatpraksis

- Nina Hougs Hesselberg
- Dorthe Brandborg Olsen
- Anette Ravn Nørregaard
- Mille Charlotte Søndergaard Jørgensen
- Kian Alexander Gaare Lonie

Udvalg for offentligt ansatte

- Lise Lykke Oddershede
- Susanne Brogaard Krogh
- Stine Haugaard Clausen
- Michaela Lundgaard Saugstrup

Turnusudvalget

- Louise Randsøe Jakobsen
- Inge Granhus
- Anders Tromholt
- Tue Kallestrup
- Janni Bang Lee Boutrup Brodersen
- Anne-Lene Nielsen
- Kari Skovmand
- Louise Schade Berg

Jeg meldte mig til udvalget for at prøve noget nyt, blive en større del af kiropraktorfællesskabet, samt forsøge at være en stemme for de private ansatte. Jeg håber, at kunne bidrage med et yngre og mere uerfarent perspektiv ift. de siddende medlemmer, god stemning og gode debatter

...

Kian Lonie,
medlem af Udvalget for
Ansatte Kiropraktorer i Privat Praksis

5%
på din
lønkonto

Hvad har Dansk Kiropraktor Forening med dit valg af bank at gøre?

Lån & Spar er ejet af bl.a. Dansk Kiropraktor Forening. Det betyder jo ikke, at du absolut skal vælge os. Bare at det er en god ide lige at tjekke de fordele, du får som medejer.

5% i rente* på din lønkonto

Ud over de økonomiske fordele er vi en bank som alle andre. Du kan bruge os til det hele – fra lønkonto til investering. Alt fra opsparing til realkredit og rådgivning om boligkøb.

Vores rødder er i faglige fællesskaber

At tage ansvar for hinanden ligger i vores DNA. Lån & Spar tager klima, bæredygtighed og etik alvorligt. Godt hjulpet på vej af en engageret bestyrelse, som også ønsker at give medlemmer af Dansk Kiropraktor Foreningsærligt favorable vilkår.

*Sådan får du 5% i rente på din lønkonto

Du er medlem af Dansk Kiropraktor Forening og har afsluttet din uddannelse. Du samler hele din privatøkonomi hos Lån & Spar (LSBprivat®Løn er en del af en samlet pakke af produkter og services, som din økonomi kredittvurderes ud fra).

De 5% i rente er på de første 50.000 kr. på lønkontoen. Fra 50.001-500.000 kr. er renten 1%. Derefter er renten 1,5% på resten. Rentesatserne er variable og gælder pr. 13. juni 2023. Se alle vilkår på lsb.dk/medlemsvilkaar. Du behøver ikke flytte dine realkreditlån. Men evt. ændringer og nye realkreditlån skal gå gennem Lån & Spar og Totalkredit.

Giver det mening?

Ring 3378 1910 – eller gå på lsb.dk/dkf og book et møde.

Lån & Spar

Spørg Jens:

Kommunikation bør prioriteres som en del af klinikdrift

I løbet af en arbejdsuge besvarer chefjurist Jens Krenchel mellem 15-25 opkald fra medlemmer, der ringer til foreningen med spørgsmål om alt fra barsel til indleje. Mange af spørgsmålene omhandler de samme tematikker, og vi har derfor i "Spørg Jens" bedt juristen om at dele sine bedste råd, så flere får glæde af dem.

På væggen bag Jens Krenchels skrivebord hænger et billedet af makkerparret Tintin og Kaptajn Haddock. Ligesom journalisten Tintin altid står klar til at hjælpe sine venner med at løse mysterier, gør Jens sit bedste for at hjælpe foreningens medlemmer med juridiske spørgsmål, rådgivning og mægling i forbindelse med konflikter på arbejdspladsen.

Sygemelding: Opmærksom på juridisk handicap

Et af de spørgsmål som mange medlemmer ringer ind om, er spørgsmål om sygemelding, og hvordan man som klinikejer bør håndtere situationen, hvis en kollega har været syg i en længerevarende periode. Jens oplever, at mange klinikejere tænker i retning af en afskedigelse, men her er det vigtigt at være opmærksom på, hvorvidt den sygemeldtes fravær kan anses som et handicap, og han uddyber:

- Med handicap mener jeg, at vedkommendes fravær skyldes fysiske, mentale eller psykiske skader, der forhindrer vedkommende i at arbejde. Det kan fx være ondt i ryggen.

Hvis sygefraværet juridisk kan betegnes som et handicap, kan en afskedigelse bliver rigtig dyr, fordi man, ifølge loven, ikke må afskedige på baggrund af et handicap.

- Hvis vedkommendes fravær skyldes et handicap, så er mit bedste råd til klinikken at sørge for, at vedkommende bliver aflastet i sit arbejde, så vedkommende så vidt muligt kan fortsætte med at arbejde. Fx på nedsat tid eller med hjælpemidler.

Jens Krenchel,
chefjurist i
Dansk Kiropraktor
Forening

Jens' råd til konflikthåndtering:

- 1) Prioritér kommunikationen før og under en konflikt.
- 2) Hvis du er i tvivl om regler, så kan du altid ringe til Jens.
- 3) Tag potentielle konflikter i opløbet.

Hvis der derimod ikke er tale om sygefravær grundet et handicap er sagen en anden. Her råder Jens ofte klinikker til at afholde en sygefraværssamtale, hvor man kan få lagt en videre plan, og hvis det ikke lykkes, så må man overveje om samarbejdet kan fortsætte.

Barsel: Tal sammen om lønudregning, og brug barsel.dk

Barsel er et andet emne som, ifølge Jens, giver anledning til stor usikkerhed og konflikt. Der er især to spørgsmål, som går igen. Mange ringer ind, fordi de er usikre på, hvordan lønnen til den barslende udregnes, fordi udregningen er et gennemsnit af den løn, som vedkommende fik før, vedkommende gik på barsel. Derfor kan det give anledning til forvirring, og i nogle tilfælde konflikter om, hvilke lønsedler, der skal ligge til grund for udregningen.

- Her er mit råd, at man sætter sig ned sammen med den, der snart skal på barsel og bliver enige om, hvilke lønsedler der tages udgangspunkt i. På den måde får alle indblik i, hvad der bliver aftalt og der opstår ikke misforståelser, når den første løncheck udbetales.

Det andet spørgsmål handler om refusion, og hvad der gælder, når det offentlige betaler en del af barselsomkostningerne.

- Jeg plejer at sende folk videre til Barsel.dk, fordi det er dem, der står for udbetalingen i praksis. Og det har jeg ikke hørt andet end godt om.

På barsel.dk finder du en udførlig guide til at forstå refusionsreglerne, samt hvilke regler der gælder for at få udbetalt refusion.

Indleje: Vær opmærksom på vilkårene

Jens får jævnligt henvendelser om indleje som alternativ til ansættelse. Indleje betyder, at en kiropraktor lejer sig ind og kan bruge klinikkens faciliteter mod at betale en del af den indkomst, som vedkommende genererer i klinikken. Jens oplever

dog at flere ikke helt har styr på reglerne omkring indleje:

- Jeg oplever at den helt overvejende andel af sager om indleje ikke er lovlige. I de tilfælde arbejder den indlejede på samme vilkår som en ansat – dvs. indlejer får honorar efter omsætning og tilpasser sin tilstedeværelse efter klinikkens forhold. For eksempel bruger de klinikkens booking og journalsystem – og så tager forholdet mellem indlejer og klinikejer karakter af reelt at være et ansættelsesforhold.

- En god mægling vil føre til, at konflikten bliver løst med et forlig, men det sker sjældent, at nogen af partnerne er rigtigt tilfredse med resultatet, men de er ofte glade for at have fundet en løsning, og kan dermed komme videre.

Hvis en konflikt er under opsejling, er Jens' bedste råd at kommunikere. Kommunikation kan være forbyggende og afhjælpe en konflikt, og hvis konflikten allerede er sket, er kommunikationen vigtigt for mæglingsprocessen.

- Hold regelmæssige personalemøder, og hold fælles frokost en gang om ugen, så der kommer en anledning til at tale sammen, før konflikten eskalerer.

For klinikkerne betyder det, at hvis Skat vurderer, at der ikke er tale om reel indleje, skal klinikken betale a-skat af den såkaldte "indlejers" provision, fordi der gælder samme regler, som hvis vedkommende var ansat. For indlejer gælder det, at vedkommende ikke har ret til barsel eller løn under sygdom, fordi man reelt er selvstændig. Derudover hører indleje ikke under overenskomsten med regionerne og indleje kan derfor ikke faktureres.

- Det er derfor vigtigt at skelne mellem de to samarbejdsformer, og er man i tvivl, så bør man kontakte sin revisor.

Konflikt: Kommunikation er et ledelsesredskab

Når Jens mægler, er hans tilgang altid at hjælpe med at reparere forholdet mellem to uenige parter. Hvis det ikke lykkes, hjælper han dem med at gå hver til sit. Om mæglingsprocessen fortæller han:

- Kommunikation bør prioriteres som en del af klinikdriften. Rigtig mange konflikter kan tages i opløbet, hvis man taler sammen først. Tag fat i hinanden, før der er en anledning til det. Hold regelmæssige personalemøder, og hold fælles frokost en gang om ugen, så der kommer en anledning til at tale sammen, før konflikten eskalerer.

Et fagligt fyrtårn takker af: Michael Vaarst stopper som formand for turnusudvalget

Michael Vaarst sætter sig tilbage-lænet i stolen. Teskeen klirrer mod den tallerken med jordbærkage, der er placeret foran ham. Imellem kagebidder og kaffe bliver puslespillet om hans formandskab i turnusudvalget foldet ud. Hans fortælling er præget af stor ydmyghed, for formandskabet har, for Michael Vaarst, aldrig handlet om behovet for opmærksomhed:

- Jeg er egentlig ikke sådan en, der synes, at jeg skal op og stå på stolen. Nogen har måske tænkt, at jeg ikke har fyldt nok, at jeg ikke har været politiker nok, men jeg er pragmatiker og vil gerne have tingene til at fungere.

Og Michael har de sidste to årtier arbejdet for at få tingene til at fungere. Blandt andet ved at sikre at tutor og turnuskandidater har levet op til bekendtgørelsen, at logbøgerne er blevet udfyldt og udfyldt korrekt, og så har han ikke mindst været et fagligt fyrtårn, når han har vejledt og guidet turnuskandidaterne i den praktiske del af uddannelsen.

Udvikling har skabt plads til mangfoldighed

Når Michael Vaarst ser tilbage på, hvordan faget har udviklet sig, synes han, at faget har gennemgået en vigtig og på nogen områder nødvendig udvikling.

- I dag er de fleste kiropraktorer i Danmark uddannet fra Syddansk Universitet, og det har medført, at der er et mindre fokus på "os" og "dem" end tidligere, hvor kiropraktorerne blev uddannet fra forskellige steder i udlandet, fortæller Michael.

Samtidig hylder han den mangfoldighed, som eksisterer og formår at blomstre indenfor faget, for ifølge ham er mangfoldigheden vigtig:

- Mangfoldigheden, af de kandidater der bliver uddannet, og diversiteten er blevet større, og det kan nogle måske tænke er underligt, når de kommer det samme sted fra [uddannet fra SDU], men bredden af faget har udviklet sig. Da jeg kom hjem i 1993, var der tre muligheder. Du kunne være ansat, du kunne

Efter mere end 18 år ved roret i turnusudvalget stopper Michael Vaarst ved udgangen af juni. Gennem de sidste to årtier har han bidraget til, at turnuskandidater er blevet rustet til mødet med en klinisk hverdag. Nu er det blevet tid til at give stafetten videre.

...

Foto: Søren Osgood

blive klinikejer eller du kunne tage en anden uddannelse. I dag er karrieremulighederne blevet flere, og det gør noget godt for professionen. Du kan arbejde på sygehus, blive forsker eller arbejde på klinikker med tværfaglige funktioner. Vi skal ikke være så bange for den udvikling. Hvis vi er for homogene udvikler vi os nemlig ikke. Der skal være plads til vores forskelligheder.

Og forskelligheder er ikke kun vigtigt i forbindelse med valg af karrierevej, mener Michael:

- Vi er kiropraktorer af navn, men sundhedsydelsen kan leveres på mange måder, og det er vigtigt at vi bevarer friheden og fleksibiliteten sådan som bekendtgørelse lægger op til, og så skal vi bevare solidariteten, og acceptere at klinikker er forskellige. Det er patienter også, så det er vigtigt at der plads til vores forskelligheder i faget.

Et opgør med nulfejlskulturen

For Michael er det tydeligt, at det ikke kun er faget, der har udviklet sig. De unge mennesker, der i dag bliver uddannet, er også forskellige fra da han selv blev uddannet.

- Det er helt tydeligt at de unge mennesker, som i dag bliver uddannet, og som skal i turnus, er mere akademiske, end jeg selv var, da jeg blev uddannet. De har mere fokus på den diagnostiske del, og det er jo på mange måder godt. Til gengæld så oplever jeg også, at de mangler selvtillid i den praktiske del, og det er derfor turnusåret er så vigtig en del af faget, hvis man ønsker at arbejde med patienter.

Den faglige selvtillid kommer ikke over natten. Den opnår man gennem praktisk erfaring, og ved at kunne reflektere og få sparring på de udfordringer man oplever i praksis. Sparring er netop en af de ting, som turnusudvalget forsøger at have fokus på til turnusweekenderne.

MICHAEL VAARST

Uddannet kiropraktor fra Canadian Memorial Chiropractic College (CMCC) i Toronto i Canada.

Ejer af Grindsted Kiropraktor Klinik siden 1998

Formand for turnusudvalget siden 2005 og medlem siden 2003.

- Vi begår alle fejl, men vi lærer også af dem. Det er vigtigt, at vi gør op med nulfejlskulturen. Derfor gør vi meget ud af, at vi på turnusweekenderne skal dele erfaringer fra vores hverdag. Turnuskandidaterne bliver bedt om at fremlægge en case. Det er der nogen, der synes kan være grænseoverskridende, men vi forsøger at gøre det i et lukket forum blandt kollegaer/tidligere studiekammerater, altså nogen som højst sandsynligt har stået i samme situation selv. Hvis vi ikke tør at dele vores usikkerheder, bliver vi jo aldrig bedre, forklarer Michael.

Og selvom det for nogle kan være svært at dele usikkerheder, så er det vigtigt, understreger Michael Vaarst:

- Det er en vigtig øvelse at turde dele sine usikkerheder for, når man kun har begrænset erfaring, så opstår der oftere situationer, som man oplever for første gang. Det giver turnuskandidaterne en oplevelse af, at de ikke er alene, og at andre oplever tilsvarende situationer, som kan være svære at håndtere. Turnusåret skal jo udvikle turnuskandidatens praktiske erfaring og det er der mange aspekter af.

Græsset er ikke altid grønnere
Selvom Michael har mere end 30 års erfaring som kiropraktor, fortæller han, at han altid kommer beriget hjem fra hver turnusweekend, fordi han får nye perspektiver på faget og fordi turnusudvalget har været et godt arbejdsfællesskab.

- Jeg er sikker på, at nogle vil mene, at jeg har siddet på klisteret på taburetten. Men sagen er, at vi har været et velfungerende udvalg, der har det godt sammen.

Netop det gode fællesskab har ikke gjort det til en nem beslutning at skulle stoppe i turnusudvalget, men det er blevet tid til at give stafetten videre. Heldigvis fortsætter både nye og gamle kræfter i turnusudvalget, så turnuskandidater også fremadrettet kan blive guidet igennem turnusweekenderne, og få praktisk erfaring og sparring. Michael Vaarst er sikker på at turnusudvalget også fremadrettet vil gøre en dyd ud af at sikre at turnuskandidater bliver rustet til den virkelighed de skal ud i, og så håber han at fremtidige turnuskandidater vil huske på at græsset ikke nødvendigvis altid er grønnere i en anden klinik:

- Jeg håber, at turnuskandidaterne i fremtiden vil fokusere på at udvikle sig, uanset hvad de oplever under deres turnusophold. Erfaring kan man få mange steder fra, så de skal være åbne for mulighederne, og så huske på, at turnus kun er 12 måneder – så de skal holde ud og se det som en del af deres personlige rejse. Og tanken om at det var bedre i gamle dage, den passer ikke, men forstå, at vi alle står på skuldrene af tidligere generationer af kiropraktorer, så respekten for den udvikling der har været, må man gerne tænke på en gang imellem, slutter Michael.

**ENESTÅENDE
TILBUD
PÅ KIRCACS**

CERTIFICERET JOURNALSYSTEM

Vil du arbejde med egne kvalitetsdata i praksis - brug KirCACS

KirCACS er certificeret af sundhed.dk hos Sentinel

Bruges af flere end 65 % af alle danske kiropraktorer
(DKF resultatrapport 2022)

SKIFT JOURNALLEVERANDØR OG SPAR 50% PÅ OPSTARTSGEBYRET

GÆLDER FOR DE FØRSTE 10 KLINIKKER, DER TEGNER ABONNEMENT I EFTERÅRET 2023

DIT JOURNALSYSTEM

KirCACS er udviklet af kiropraktorer til kiropraktorer og skræddersyet til kiropraktorernes specifikke behov

GØR SOM DINE KOLLEGER

Kontakt os via kontaktformularen på www.kircacs.dk for at blive en del af KirCACS

KirCACS

www.kircacs.dk

Dårlig finmotorik og koordinationsevne hos børn kan udvikle sig til nakke- eller midtrygsmerter

Dårlig finmotorik og koordinationsevne i 7-års alderen er forbundet med øget risiko for svære nakke- eller midtrygsmerter, når børn når en alder af 11 år. Derimod er der ingen forbindelse mellem dårlig finmotorik og koordinationsevne i 7-årsalderen og lænderygsmerter som 11-årig. Det viser en undersøgelse baseret på data fra 26.000 børn fra Danmarks Nationale Fødselskohorte. Det ser ud til, at forbedring af finmotorikken hos yngre børn kan være med til at reducere antallet af tilfælde af nakke- og midtrygsmerter i fremtiden.

Undersøgelsen er gennemført af bl.a. Lise Hestbæk og Jan Hartvigsen fra SDU og Kiropraktorernes Videnscenter og offentliggjort i artiklen "Motor skills at 7 years of age and spinal pain at 11 years of age: a cohort study of 26,000 preadolescents" i tidsskriftet Journal of Pediatrics i april 2023.

Træning og bevægelse er lige så effektivt mod gigtsmerter som medicin

Den store udfordring er at komme i gang med at træne og bevæge sig og holde træningen ved lige. Det fastslår Gigtforeningen i en nyhed på deres hjemmeside.

Træningen kan fastholdes, hvis man tænker godt og grundigt over, hvad man vil opnå med sin træning, og hvad motivationen er for at træne, før man begynder at træne. Når man først har de to ting på plads, kan man sætte sig nogle realistiske mål for træningen, og de vil øge sandsynligheden for, at man holder fast i sin træning.

Det vil også hjælpe, hvis man trækker på sine succesfulde erfaringer og desuden accepterer, at smerter sommetider kan gøre det svært at gennemføre træningen. Så skal man acceptere, at man kun kan gennemføre en del af sin træning den pågældende dag.

Corrie Myburgh er nyt medlem af WFC Research Council

Corrie Myburgh, der til daglig deler sin arbejdstid mellem en stilling som seniorforsker på Kiropraktorernes Videnscenter, lektor på SDU og

privatpraksis i Århus, er blevet optaget som medlem af WFC Research Council.

Der var flere kvalificerede ansøgere i feltet, da WFC for nylig opfordrede interesserede forskere til at søge om at blive medlemmer af WFC Research Council. Efter en grundig udvælgelsesproces valgte den kiropraktiske verdensorganisation, at optage 3 nye medlemmer i sit forskningsråd. Foruden Corrie Myburgh blev også Brian Coleman fra USA og Mike Swain fra Australien optaget som medlemmer af forskningsrådet.

Læs mere om de tre nye medlemmer af WFC Research Council og andre nyheder fra den kiropraktiske profession i WFC's nyhedsbrev Quarterly World Report fra april 2023.

Canadisk kiropraktor og forsker vil se på nyt perspektiv af smertehåndtering

Ny forskning på SDU vil fokusere på hvordan patienter håndterer den identitetsændring, der indtræder efter livsændrende smertebetingede diagnoser og begivenheder. Det er et interessant nyt perspektiv på smerter, som også er relevant for kiropraktorer.

Megen smertehåndtering fokuserer på lindring eller nedsættelse af smerte, fx ved hjælp af behandling hos en kiropraktor, bl.a. fordi f.eks. muskel- og skeletmerter kan føre til nedsat livskvalitet. Nu vil den canadiske kiropraktor, smerteforsker og ph.d. Peter Stilwell undersøge nogle

af de mentale aspekter af smertehåndtering hos mennesker, der skal tilpasse sig et liv med smerte.

Peter Stilwell vil gennemføre sin undersøgelse på Det Danske Institut for Avancerede Studier (DIAS) og forskningsenheden Bevægelse, Kultur og Samfund (MoCS), på Institut for Idræt og Klinisk Biomekanik (IOB) på Syddansk Universitet. Stilwell er i øjeblikket postdoc-forsker ved McGill University i Montreal, Quebec. Hans projekt, som støttes af MSCA Fellowship, vil begynde på SDU i starten af 2024 og vare i to år.

Findes den korrekte arbejdsstilling ved skærmarbejde?

Der findes ikke en enkelt arbejdsstilling, der er korrekt for alle mennesker, der arbejder foran en skærm. Det fastslår professor Andreas Holtermann fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø på NFA's hjemmeside.

- Din krop vil automatisk signalere, hvis du sidder i en dårlig position. I stedet for at tale om den korrekte stilling og kropsholdning, så bør vi fokusere på at skabe et miljø, som giver gode forudsætninger for, at man kan arbejde på den måde, der føles godt for kroppen, siger han til NFA's hjemmeside.

Det nytter ikke at fortælle folk, hvordan de bør sidde, for efter få timer har de glemt det og sætter sig igen som de plejer.

I stedet skal man skabe et miljø, som giver gode forudsætninger for, at man kan arbejde på den måde, der føles godt for kroppen. Kroppen skal have mulighed for både at arbejde afslappet, skifte og variere stilling, og man skal kunne bevæge og aktivere musklerne.

For at sikre et godt fysisk miljø ved skærmarbejde, bør arbejdspladsen give mulighed for, at medarbejderne kan arbejde helt afslappet, skifte og variere stilling og bevæge og aktivere kroppen.

Læs flere nyheder på kiroviden.dk

Ny kampagne sætter fokus på kroniske smerter

Sundhedsstyrelsen indleder en ny kampagne med titlen "Min far har ond i ryggen – altid" med fokus på de usynlige kroniske smerter, der kan være svære for pårørende og omgivelserne at forstå. Formålet med kampagnen er at skabe større forståelse for smerterne.

Kampagnen er relevant både for fagpersoner og for pårørende, venner og kolleger til et menneske med kroniske smerter. Kampagnen består bl.a. af en film og en række gode råd til pårørende til personer med kroniske smerter samt information om smerter til fagpersoner. Kampagnen skal desuden hjælpe med at nedbryde tabuer og fordomme ved at sætte fokus på kroniske smerter.

Læs mere og se kampagnematerialet i artiklen "Min far har ond i ryggen – altid" på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.sst.dk.

Den kliniske relevans af MR-skanning af lænden

MR-skanning bliver ofte anvendt i udredning af lændesmerter, selv om bl.a. den kliniske betydning af degenerative MR-fund er usikker. Sammenhængen mellem degenerative MR-fund og lændesmerter er relativt konsistent på befolkningsniveau, men der findes meget lidt forskning om den prognostiske værdi af MR-fund, og MR kan ikke på baggrund af den eksisterende evidens bruges til at guide behandlingsvalg.

En artikel i Ugeskrift for Læger giver klinikere et samlet overblik over den kliniske relevans af de hyppigste degenerative MR-fund i lænden i forhold til smerter, prognose og behandlingsvalg. De følgende MR-fund gennemgås: diskusdegeneration, diskusudbuling, diskusprolaps, Modic-forandringer, spinalstenose, og kombinationer af MR-fund.

Det er oftest ikke muligt at skelne mellem smertegivende forandringer på MR-skanning og almindelige aldersbetingede fund. Derfor er det vanskeligt at give patienter en entydig forklaring på de fund, som ses på en MR-skanning. Det til trods, er forbruget af MR steget omkring 20% i primær- og sekundærsektoren siden 2013.

Smerter

De fleste degenerative MR-fund er aldersrelaterede og hyppigt forekommende hos både symptomatiske og asymptomatiske personer. Alligevel er hyppigheden af MR-fund højere hos personer med smerter end hos dem uden smerter, og der er samtidig svag til moderat og relativt konsistent sammenhæng mellem degenerative MR-fund og lændesmerter. Det er vigtigt at være opmærksom på, at disse sammenhænge er fundet på populationsniveau, og derfor er svære at overføre til en forklaring på smerter hos den enkelte patient.

Reference:

Den kliniske relevans af MR-skanning af lænden.
Line Dragsbæk, Tue Secher Jensen, Bodil Arnbak, Janus Laust Thomsen, Susanne Axelsen, Christin Isaksen, Estrid Muff, Rikke Krüger Jensen.
Ugeskr Læger 2023;185:V03220158

Overordnet set er der ikke evidens for, at degenerative MR-fund kan guide behandlingsvalg hos den enkelte patient, og litteraturen kan ikke understøtte om patienter med bestemte MR-fund responderer bedre på én type behandling end en anden.

Prognose

Der er ikke fundet konsistente associationer mellem MR-fund og patienternes prognose, og der kan derfor ikke drages sikre konklusioner om den prognostiske betydning af degenerative MR-fund i lænden. Sværhedsgraden og antallet af MR-fund kan have betydning for prognosen, idet risikoen for tilbagefald eller forværring af smerter stiger, jo flere MR-fund der er til stede samtidig.

Behandlingsvalg

Overordnet set er der ikke evidens for, at degenerative MR-fund kan guide behandlingsvalg hos den enkelte patient, og litteraturen kan ikke understøtte om patienter med bestemte MR-fund responderer bedre på én type behandling end en anden. Hvis man målretter behandlingsvalg ud fra specifikke fund, bør man derfor vælge de mindst invasive behandlingstyper med de mindst skadelige bivirkningsprofiler.

Artiklen præsenterer desuden en oversigt (Tabel 1 på side 3) over de hyppigste degenerative MR-fund i lænden samt tilhørende terminologi og definition, og en oversigt (Tabel 2 på side 4) over sammenhængen mellem de enkelte MR-fund og henholdsvis lændesmerter og prognose. Begge tabeller kan give klinikere et nemt og hurtigt overblik.

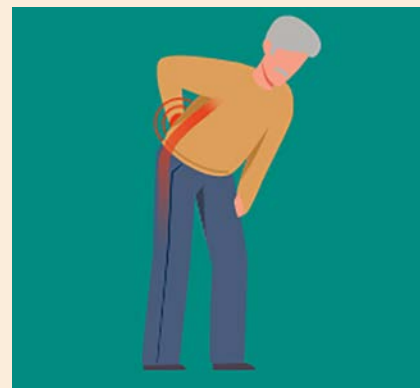

Multimorbiditet er udbredt blandt patienter med lænderygssmerter

En betydelig del af de mennesker der lever med kronisk muskel- og skeletbesvær, lever også med multimorbiditet.

Man estimerer, at mellem 13 % til 95 % af alle patienter i alderen 18 - 65 år og ældre, der henvender sig til en kiropraktor med lænderygssmerter, lider af multimorbiditet. Tallet forventes at vokse i takt med, at der bliver flere ældre i befolkningen. Cirka 20 % af patienterne i undersøgelseskohorten i en ny undersøgelse af multimorbiditet blandt kiropraktorpatienter med lænderygssmerter lider af multimorbiditet. De rapporterede højere smerteniveauer, dårligere selvurderet helbred og dårligere fysisk funktion sammenlignet med dem uden multimorbiditet. Begge grupper patienter oplevede

en forbedring af deres lænderygssmerterne med tiden, mens patienter med høje smerteniveauer og multimorbiditet ved baseline oplevede en mindre forbedring af deres ryg-relaterede funktionsbesvær end patienter uden kroniske sygdomme. Desuden fortsatte patienter med multimorbiditet med at tage smertestillende medicin mod lænderygssmerter, i modsætning til patienter uden kronisk sygdom, og patienter med høje niveauer af lændesmerter og multimorbiditet restituerede dårligere end patienter uden kronisk sygdom. Det gør, at der kan være behov for opfølgende behandling.

Evidensbaseret ikke-medicinsk behandling af lænderygssmerter med radikulopati

En systematisk litteraturgennemgang anbefaler evidensbaseret ikke-medicinsk behandling frem for medicinsk behandling af lænderygssmerter med radikulopati. De ikke-medicinske behandlingsformer, der bliver anbefalet, er manuel behandling, rehabilitation og patientuddannelse.

Anbefalingen gælder ikke passive ikke-medicinske behandlingsformer der foregår igennem huden: ultralyd, elektrisk stimulation af nerverne igennem huden eller behandling der ikke er evidensbaseret.

Formålet med litteraturgennemgangen var at gennemgå kliniske retningslinjer for håndtering af personer med ikke-specifikke lænderygssmerter med eller uden

radikulopati og syntetisere anbefalinger af høj kvalitet for at bruge dem i udviklingen af en WHO-pakke med behandlingsformer til brug ved rehabilitering af lænderygspatienter med eller uden radikulopati.

For at komme i betragtning skulle en behandlingsform have til formål at forbedre patientens funktion eller hverdag, og behandlingsformer, der bruges af bl.a. læger, fysioterapeuter, kiropraktorer, osteopater og ergoterapeuter.

Efteruddannelsesweekend: Faglighed, networking og samvær

Lørdag den 16. – søndag den 17. september 2023 kan du kombinere faglighed med spa og kollegial networking. Kiropraktorernes Videnscenter afholder et nyt koncept hvor både det faglige og sociale er i fokus.

Kiropraktorernes Videnscenters nye koncept Efteruddannelsesweekend er et helt nyt tiltag, hvor faglighed, networking og socialt samvær fusioneres i én begivenhed over to dage på det fantastiske Hotel Vejlefjord. Deltagere kan vælge imellem tre kurser, som vil blive afholdt samtidig og vil følge samle tidsplan. Det giver mulighed for networking og kom sammen med de andre deltagere fra de forskellige kurser i pauserne. Derudover får alle deltagere mulighed for selvforkælelse, da alle vil have adgang til de eksklusive Termoste Bade og Thalasso Spa.

Fokus på aldring og den ældre patient i praksis

Det ene kursus, "Geriatrici – når alder ikke bare er et tal", fokuserer på aldringsprocesser og den ældre patient i praksis. Kurset vil klæde deltagerne på til at håndtere den ældre patients problemer i bevægeapparatet. Du vil kunne møde geriatrer Thomas Veedefald, som flere gange, med stor deltagerros, har undervist på geriatricurser hos Kiropraktorernes Videnscenter. Derudover vil du møde professor i aldring Paolo Caserotti, som vil introducere deltagerne til nemme og håndgribelige test og øvelser, som kan bruges i praksis.

Smerte og smertebehandling i vor tid

Det andet kursus, "Moderne smertehåndtering", vil give deltagerne en moderne forståelse af smerte

og smertebehandling. Kurset vil inkludere biopsykosociale faktorer i smertebehandling, og undervise i hvordan kommunikation spiller en vigtig rolle i smertebehandling. Underviser Simon Kirkegaard har stor erfaring indenfor smertevidenskab og har bl.a. samarbejdet med verdenskendte smerteforsker Lorimer Moseley.

Hvordan kan du hjælpe gravide patienter?

Det tredje og sidste kursus, "Den gravide patient", vil tage deltagerne igennem behandling og håndtering af gravide patienter. På kurset vil deltagerne lære, hvordan de

kan hjælpe gravide patienter, der oplever smerte eller ubehag under graviditeten. Her vil du kunne møde hele tre undervisere, kiropraktor Cecilie Bergström og Elisabeth Davidson samt Elin Solheim, som havde et oplæg til Faglig Kongres i 2022.

Efteruddannelsesweekenden er en fantastisk mulighed for at blive klogere og på samme tid kunne mødes med venner og kollegaer i skønne omgivelser krydret med en tur i spa.

Hotel Vejlefjord

Masterclass i Idrætskiropraktik

Modul 7 - Karriereudvikling & professionel praksis

Onsdag den 23. august og lørdag den 2. – søndag den 3. september 2023 afholder Kiropraktorernes Videnscenter et kursus til dig, som ønsker at arbejde mere dedikeret med idrætsudøvere i klinikken eller i sportsklubber.

Foruden en bred viden indenfor sportsmedicin, genoptræning og behandling kræver arbejdet som idrætskiropraktor viden om karriereudvikling og forretningsstyring for at blive en del af et team i arbejdet med professionelle atleter.

Men hvordan kommer en kiropraktor ind i idrætsmiljøet? Og hvilke juridiske aspekter af behandling af professionelle atleter er vigtige at kende til?

På kurset bliver du bekendt med hvilke udfordringer der kan være i forbindelse med behandling af patienter udenfor vanlig praksis og hvilke andre problemstillinger man kan støde på ved arbejdet med de professionelle atleter. Derudover gennemgås principper indenfor lederskab i sportsregi samt praksisfællesskaber, der kan være gode at kende til, hvis man ønsker en karriere i idrætskiropraktik.

Kurset skal klæde deltagerne på til at kunne tage hul på en karriere som idrætskiropraktor og give viden og fundament til at kunne udvikle ens personlige karrierekompetencer og faglighed.

På kurset møder du flere undervisere som har meget stor erfaring og kompetencer indenfor arbejdet med atleter og idræt generelt. Bl.a. Atle Torstensen, tidligere kiropraktor for AC Milan, Kenneth Cortsen, sportsledelsesforsker og lektor, der har været med til at udvikle og implementere den første professionelle bacheloruddannelse i sportsledelse i Danmark, og Martin Isaksson, uddannet Kiropraktor og Second Vice President i FICS (International Federation of Sports Chiropractic).

Modulet er en del af Masterclass i Idrætskiropraktik, men du behøver ikke at være tilmeldt Masterclass for at kunne deltage på modulet.

**Tilmelding til efteruddannelse sker via
Kiropraktorernes Videnscenter**

Nakken – fra anamnese til self-management

Fredag den 26. - lørdag den 27. januar 2024 afholder Kiropraktorernes Videnscenter et kursus som inddrager den nyeste viden og evidens indenfor udredning, håndtering og rehabilitering af nakkepatienten.

Nakkesmerter er en af de hyppigste lidelser, patienterne møder op med i kiropraktorpraksis, og årsagerne til dem kan være mange. Ledsagende symptomer som udstrålende smerter til skulder og arm eller hovedpine forekommer ofte. En sikker og præcis anamnese samt en grundig og relevant objektiv undersøgelse er altafgørende for et succesfuldt forløb.

På dette kursus kan du møde kiropraktor **Henrik Hein Lauridsen** og fysioterapeut **Bibi Dige Heiberg**, der tager afsæt i nyeste viden og forskning i forhold til udredning og håndtering af patienter med nakkesmerter med eller uden udstråling. Med udgangspunkt i teori og cases, kigger de på, hvad der er god praksis inden for relevant anamnese og objektiv undersøgelse. Vigtigheden af patientinddragelse spiller en stor rolle i det fremadrettede forløb og den patientoplevede behandlingseffekt over tid. Derfor vil der være et fokus på, hvordan man bedst får patienten inddraget i god og relevant egenhåndtering, så man sikrer det gode behandlingsresultat, der også holder på sigt.

Bibi og Henrik underviste på kurset "Cervical radiculopati" til Faglig Årsmøde i 2019 i Horsens. Et kursus som bl.a.

fik følgende tilbagemeldinger fra deltagerne: "Et rigtig godt kursus, med en masse god evidens, snakke og praktisk arbejde", "Det var rigtig godt - en del kendt viden og en del ny viden", "Brugbar opdatering".

Kurset er en gylden mulighed for at pudse egne undersøgelsesmetoder af, måske lære noget nyt, og få opdateret sin viden om validitet og præcision af de tests, de fleste sikkert allerede anvender dagligt.

Fagligt Årsmøde 2023!

Glæd jer til den **9. - 11. november 2023** hvor Fagligt Årsmøde vil blive afholdt i Odense. Det bliver tre fantastiske dage med faglighed, sociale aktiviteter og DKF's generalforsamling.

**FAGLIGT
ÅRSMØDE**
2023

DigSI-projektet giver ny viden om selfBACK appen

Digitale interventioner er ved at gøre deres indtog i hele sundhedssektoren – også hos kiropraktorer. I projektet DigSI har vi fokus på, hvordan de digitale løsninger bliver modtaget af kiropraktorerne og deres patienter, og hvordan det går patienter, som får tilbudt en app til egenhåndtering af rygsmerter (selfBACK appen).

Siden november 2022 har kiropraktorer fra 31 klinikker i hele landet rekrutteret lænderygpatienter til projektet og tilbudt nogle af dem at bruge selfBACK appen. Alle patienterne kommer fra PensionDanmark, der også har bevilget penge til projektet.

Vores foreløbige erfaringer peger i retning af, at patienterne er positive overfor projektet. Mere end 9 ud af 10 af de henviste patienter opfylder kriterierne for at være med projektet, og kun 1 % takker nej til at være med. Kiropraktorerne sikrer samtykke til forskning fra 60 % af patienterne, men desværre er der over 30 %, der bliver tilbudt at være med i projektet, som vi aldrig får svar fra. Vi rekrutterer stadig deltagere, derfor har de deltagende kiropraktorer en kritisk rolle med at følge op på de patienter, der ikke har svaret og være behjælpelige med at logge ind på samtykkeerklæringen, så patienterne aktivt kan tage stilling til projektet.

Vi er positivt overraskede over, at to ud af tre patienter, der samtykker, får tilbudt selfBACK appen og siger ja tak. Det siger allerede nu noget om, at en digital intervention som selfBACK-appen har en vis berettigelse i kiropraktorpraksis og bliver godt modtaget af patienterne. I de kommende analyser undersøger vi nærmere, hvordan kiropraktorerne og patienter oplever selfBACK appen og kommer dermed med et bud på, hvilken fremtid denne type af apps har i kiropraktorpraksis.

Der er inkluderet 360 patienter, hvoraf 250 har modtaget selfBACK appen. Målet er at 500 patienter får adgang til appen, mens yderligere 500 patienter kommer til at fungere som en kontrolgruppe. Vi regner med, at de sidste licenser til appen er brugt i sensommeren 2023, mens inklusion af patienter til kontrolgruppen forsætter året ud. Klinikker der har KirCACS og aftale med PensionDanmark kan stadig tilmelde sig projektet og være med til at teste selfBACK appen sammen med deres patienter. selfBACK hjælper patienter med at håndtere deres rygsmerter og giver gode råd og forslag til træningssøvelser. Den er udviklet af forskere fra Kiropraktorernes Videncenter og Syddansk Universitet i samarbejde med seks internationale partnere.

I kan se mere information om DigSI og hvordan man deltager i projektet på Kiropraktorernes Videncenters hjemmeside.

DigSI Digitale sundhedsindsatser i kiropraktorpraksis

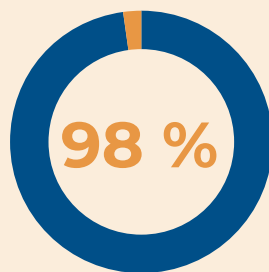
Patienter oplever meget høj kvalitet i kiropraktorpraksis

Den første landsdækkende undersøgelse af Patientoplevelt Kvalitet i Kiropraktorpraksis (PoKK) blev gennemført i januar 2023 og viser en meget høj patientoplevelt kvalitet i kiropraktorpraksis. Men hvorfor undersøge patientoplevelt kvalitet og hvad kan resultaterne af undersøgelsen bruges til?

Mere end 18.000 kiropraktorpatienter har i januar deltaget i den første nationale undersøgelse af patientoplevelt kvalitet i kiropraktorpraksis, PoKK. Her er de blevet bedt om at vurdere deres oplevelse af kvaliteten i kiropraktorpraksis ved at svare på en række spørgsmål indenfor forskellige temaer af patientoplevelt kvalitet. De er bl.a. blevet bedt om at vurdere deres modtagelse i klinikken, den undersøgelse og behandling de har modtaget og deres oplevelse efter deres besøg hos kiropraktoren.

Patientoplevelt kvalitet i sundhedsvæsenet måles oftest gennem tilfredshedsundersøgelser, og PoKK stempler derfor ind i rækken af andre store nationale patienttilfredshedsundersøgelser, som fx Landsdækkende Undersøgelser af Patientoplevelter (LUP) i hospitalssektoren og Undersøgelse af patientoplevelter i speciallægepraksis. PoKK har med sit store omfang

flere anvendelsesmuligheder. Men først og fremmest opnås en vigtig indsigt i patientperspektivet, som overordnet skal bidrage til at udvikle kiropraktorpraksis og til fortsat at sikre god kiropraktisk behandling til gavn for patienterne.

... er i høj grad eller meget høj alt i alt tilfredse med deres besøg hos kiropraktoren

Kvaliteten er i top

Kvaliteten i kiropraktorpraksis er høj. Den nationale rapport viser nemlig, at kiropraktorpatienter oplever en meget høj kvalitet i mødet med kiro-

praktorerne og klinikpersonalet. Faktisk angiver hele 98 % af patienterne, at de "I høj grad" eller "I meget høj grad" alt i alt er tilfredse med deres besøg hos kiropraktoren. Det største udsving i tilfredsheden i PoKK, ses på spørgsmålet om hvorvidt den kiropraktiske behandling har hjulpet patienterne. Her viser rapporten, at tilfredsheden er lavere for de patienter der oplever, at deres besøg hos kiropraktoren ikke har hjulpet dem.

Den gennemsnitlige tilfredshed er dog samlet set 4.66 på en skala fra 1-5, hvor 5 angiver størst tilfredshed. Den høje tilfredshed går igen i hele landet, idet forskellene på patienternes samlede tilfredshed regionerne imellem er meget små. Det betyder at patienterne oplever den samme høje kvalitet på tværs af landet.

I PoKK er der ud fra patienternes svar på de enkelte spørgsmål udviklet 6 faktorer af patientoplevelt kva-

litet. Heriblandt er "Konsultationen", "Patientens kontakt til og modtagelse i klinikken" og "Patientinddragelse" de 3 faktorer med de højest gennemsnitlige tilfredshedscore. Med en score på 4.68 er "Konsultationen" den faktor, patienterne er mest tilfredse med. "Konsultationen" omhandler bl.a. patienternes vurdering af, om kiropraktoren var god til at undersøge dem og få dem

til at føle, der var tid til dem, at lytte til og forstå deres situation samt tale med dem om deres symptomer og tilstand.

"Patientens kontakt til og modtagelse i klinikken" og "Patientinddragelse" er med scorer på hhv. 4.62 og 4.5 de faktorer, som patienterne er næstmest tilfredse med, med kun en minimal forskel i tilfredshe-

den faktorerne imellem. I disse har patienterne vurderet muligheden for kontakt til klinikken ved tidsbestilling, og om klinikpersonalet var venligt og imødekommende da de ankom, samt om kiropraktoren var god til at inddrage dem i beslutninger vedrørende deres undersøgelse, behandling og behandlingsplan, og om de fik beskrevet deres situation tilstrækkeligt overfor kiropraktoren.

”

Vigtigst af alt, for os i hvert fald, får vi syn for sagen, hvis der er noget vi ikke gør godt nok, og vi kan forhåbentlig få et prajom, hvad vi kan blive endnu bedre til

Klinik, Region Syd

Rygcenter Viborg er en af de klinikker, der har deltaget i PoKK. Sofie Amalie Wolff, kiropraktor hos Rygcenter Viborg var med til at indsamle data fra klinikens patienter.

Klinikkens adgangsforhold

KONSULTATIONEN

Kontakt og modtagelse i klinikken

Klinikkens faciliteter Oplevelse efter besøget

PATIENTINDDRAGELSE

De resterende 3 faktorer "Patientens oplevelse efter besøget i klinikken", "Klinikkens faciliteter" og "Klinikkens adgangsforhold" er patienterne lidt mindre tilfredse med. Det er bl.a. behandlingseffekten, og om de var trygge ved deres tilstand efter besøget hos kiropraktoren samt de fysiske rammer i klinikken som f.eks. ventefaciliteter og parkeringsforhold, som patienterne har vurderet i disse faktorer. De 3 faktorerers gennemsnitlige tilfredshedscore ligger dog stadig >4, hhv. på 4.38 og 4.22 for de 2 sidstnævnte, og derfor betragtes tilfredsheden i disse faktorer stadig som høj.

Så foruden at give praksis et godt billede af, om patienterne oplever

den samme kvalitet, som kiropraktorerne ønsker at levere, viser PoKK områder, hvor kiropraktorerne indsats er vellykket og områder, hvor det kan være relevant at udvikle kvaliteten endnu mere.

Fra viden til værktøj

For én ting er at vide, at tilfredsheden er rigtig høj, en anden ting er rent faktisk at anvende det. Målet med PoKK har ikke blot været at vise hvor tilfredse kiropraktorpatienter er. Det har også været at bruge data til at udvikle kvaliteten og til at sikre, at tilfredsheden forbliver i top, så patienterne fortsætter med at opleve høj kvalitet i kiropraktorpraksis. Noget som nogle klinikker

under undersøgelsen gav udtryk for, betyder meget.

Patienternes svar er en guldgrube af viden, som er aktuel - også for klinikkerne. For PoKK er et klassisk eksempel på, at systematisk indsamling af data, kan skabe stor værdi, både nationalt og i den enkelte klinik. De nationale resultater bidrager til den overordnede kvalitetsudvikling af kiropraktorprofessionen fx som afsæt til at tænke over, hvordan de positive resultater indenfor de fundne områder kan fastholdes.

Den nationale rapport suppleres med kliniks-specifikke rapporter, som giver klinikkerne et unikt indblik i, hvordan klinikkens egne patienter oplever kvaliteten hos dem. Rapporterne er et værktøj, der giver klinikken en fantastisk mulighed for at vurdere, fastholde og udvikle patienternes oplevelse af kvalitet i netop deres klinik. I de kliniks-specifikke rapporter sammenlignes klinikkens resultater med de nationale, så hver klinik enkelt og overskueligt kan vurdere egne data i forhold til nationalt niveau. Hvilket hos nogle klinikker er populært:

Vidste du at...

Flest kvinder deltog i PoKK 2023 (59 %), og at de er en anelse mere tilfredse sammenlignet med mændene.

Gennemsnitsalderen for patienterne i PoKK er 51 år.

Patienter, der tidligere har været ved kiropraktor, er lidt mere tilfredse sammenlignet med nye patienter.

Tilfredsheden blandt yngre patienter (0-15 år) er en anelse højere end blandt øvrige aldersgrupper.

Langt de fleste patienter har opsøgt kiropraktoren på eget initiativ (58 %).

80% af patienterne havde et igangværende forløb, da undersøgelsen blev gennemført.

”

Er glad og taknemlig for sådan en lidt uvildig undersøgelse, som giver mulighed for at sammenligne os og hvor vi kan se hvor tilfreds vi kan være med os selv

Kiropraktor, Region Hovedstaden

Sammenligningen skaber samtidig grundlag for mange overvejelser og tanker klinikken kan gøre sig, som fx; Hvordan klarer klinikken sig på de enkelte spørgsmål? Er der steder, hvor tilfredsheden er vurderet lavere eller højere i jeres klinik end på nationalt niveau – og ved I hvorfor det forholder sig sådan?

Andre overvejelser kunne være, hvordan I sikrer, at I kan fastholde patienttilfredsheden, hvis I er tilfredse med resultaterne i egen rapport? Er der tiltag, der skal systematiseres?

De kliniks-specifikke rapporter giver mulighed for at sætte ind lige netop dér, hvor klinikkens data viser, der kan være behov for fokus. Er der områder som klinikken ønsker at forbedre, kan det i processen være aktuelt at overveje hvem i klinikken der har ansvaret for det, og hvordan opgaven gribes an.

Stort datagrundlag gavner

Der er altså god grund til at undersøge patientoplevelt kvalitet i kiropraktorpraksis. Og interessen for sådan en type undersøgelse, vidner både patienter og klinikkers deltagesprocenter om.

Deltagesprocenten blandt de 250 klinikker, som var inviteret til at deltage, var på 91 % og tilsammen har de rekrutteret mere end 27.500 patienter til at modtage et spørgeskema. Svarprocenten for PoKK er dermed på over 65 %. Omfanget af undersøgelsen har haft stor betydning for resultaterne, hvor de mange patientbesvarelser har givet PoKK 2023 et betydeligt datagrundlag, som er med til at øge undersøgelsens validitet.

Deltagelse og svarprocenter

Klinikdeltagelse	228	91,2%
Registrerede patienter	27.577	53%
Deltagende patienter	18.304	66,4%

At kiropraktorpatienter oplever en rigtig høj kvalitet i mødet med kiropraktorerne og i den indsats som kiropraktorerne yder er rigtig positivt. Det giver god grund til at ranke ryggen ude i klinikkerne! I hvert tilfælde for en stund.

Meningen med PoKK er nemlig ikke at hvile på laurbærrene, men at bruge undersøgelsens data til fortsat at fokusere på patientoplevelt kvalitet i klinikkerne og bidrage til at patienterne oplever høj kvalitet i kiropraktorpraksis.

PoKK 2023 fakta

PoKK er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse.

Undersøgelsen er gennemført i perioden den 9. - 20. januar 2023.

Spørgeskemaet består af 28 spørgsmål om patientoplevelt kvalitet.

Spørgeskemaet er udviklet i samarbejde med patienter og kiropraktorpraksis.

Den nationale rapport kan ses på Kiropraktorerne Videnscenters hjemmeside under fanen Kvalitet.

Spørgsmål vedrørende rapporten stilles til KviK på kvik@kiroviden.sdu.dk

Kristina Skou Prebble, Kvalitetskonsulent KviK

Vedholdenhed, åbenhed og pyt-mentalitet førte Malene, Liv og Louise til en turnusplads

Turnus er en adgangsbillet til selvstændigt virke, men for nogen er tanken om turnus forbundet med stor frustration for, hvordan lander man en turnusplads?

Redaktionen på Fagbladet Kiropraktoren har talt med tre kiropraktorer, som hver især fortæller om deres vej til en turnus.

De fortæller om deres mange afslag, og hvilke erfaringer, der hjalp dem i jagten på en turnusplads, og så giver de deres bedste råd til, hvordan de lander en turnusplads.

MALENE TARP

49 år

Turnus i Kiropraktorerne Rygcenter Viborg i 2003/2004

Hvad gjorde du for at få en turnusplads?

Jeg sørgede for at have lidt forskelligt på CV'et: Jeg sad i studienævnet på Institut for Idræt og Biomekanik og i Institutbestyrelsen, havde et job hos Kiropraktorerne Gyrost med individuel rygtræning og var sekretær-afløser hos dem. Så søgte jeg også bredt i Midt- og Nordjylland og besøgte også rigtig mange klinikker, hvor jeg fik fifs og interessante beretninger, som jeg stadig har gavn af i dag. Jeg fik også anbefalinger om hvem, jeg kunne kontakte om turnus. Men jeg graduerede faktisk fra SDU uden en turnusplads.

Sommerferien efter holdt jeg humøret oppe. Jeg var inspireret af én jeg kendte, som søgte et sommerjob, og han blev spurgt, hvad han ville gøre, hvis ikke han fik et job, hvortil han svarede, at det ikke var en mulighed. Den sætning tænkte jeg ofte på. Jeg *skulle* finde en turnusplads. Efter sommerferien kløede jeg på igen, og i efteråret stod jeg med to muligheder for en turnus. Jeg endte med at vælge Kiropraktorerne Rygcenter Viborg

Har du gode råd til studerende, der søger turnus?

Hav tålmodighed, og vær vedholden. Det skal nok lykkes at få en turnus før eller siden.

Jeg skulle finde en turnusplads.
Andet var ikke en mulighed.

LOUISE SCHADE BERG

28 år

Turnus i Kiropraktorerne Kongevej
i Sønderborg i 2020

Jeg holdt så meget af min tid i Sønderborg, jeg kort overvejede at flytte til Jylland.

Hvad gjorde du for at få en turnusplads?

Jeg søgte bredt og uopfordret i Vestjylland. Jeg er ikke så god på skrift, men jeg er positiv og åben, så jeg vidste, det var større sandsynlighed for en turnus, hvis klinikken mødte mig, så jeg tog hen og besøgte dem. Men jeg fik mange afslag. Til en turnuscafé mødte jeg en klinik i Næstved, som jeg kunne lide, så selvom de ikke søgte turnus, fulgte jeg deres arbejde en enkel dag. Da de senere søgte turnus, kontaktede de mig og spurgte, om jeg var interesseret, men der havde jeg fået en turnusplads i Sønderborg. Jeg holdt faktisk så meget af min tid i Sønderborg, selvom jeg pendlede fra Odense, at jeg kort overvejede at flytte til Sønderjylland.

Har du gode råd til studerende, der søger turnus?

Sørg for at komme ud i klinkerne og vis dem, hvem du er. Det tror jeg, de husker bedre.

LIV KIRKEGAARD

39 år

Turnus i Rygcenter Skjern
i 2022

Køreturen var 160 km hver vej, men jeg elskede det, jeg kørte efter.

Hvad gjorde du for at få en turnusplads?

Når jeg skrev ansøgninger, tilpassede jeg ansøgningen til hver enkel klinik og undersøgte, hvad klinikken havde brug for, og hvis det var sammenfaldende med, hvad jeg synes var spændende, så skrev jeg det i ansøgningen. Desværre fik jeg mange afslag, så jeg blev frustreret. Jeg så, at Rygcenter Skjern søgte turnus på Markedspladsen, så jeg besøgte dem. Det var langt væk fra Odense, og jeg havde mand og barn, men jeg tænkte "pyt", for de var søde, og jeg fik pladsen. Køreturen var på 160 km hver vej, men jeg elskede det, jeg kørte efter. Så turen var ikke slem.

Har du gode råd til studerende, der søger turnus?

Det er svært, for der er så mange om buddet. Men måske at tage det som en oplevelse, hvis du skal langt væk (det er jo kun et år), og tænk over hvilke kvalifikationer, du kan byde ind med.

Nye funktioner på SDU

- hvilken betydning har de for de studerende og for dig som kliniker?

De studerende på klinisk biomekanik har i løbet af deres studietid to klinikophold på bachelor- og et på kandidatuddannelsen.

På bachelordelen ligger der på 4. semester et to-dags klinikophold, og et fem-dags klinikophold som valgfag på 5. semester. Det første korte ophold har til formål at introducere den studerende til kiropraktorens kliniske hverdag, og valgfaget har til formål at introducere den studerende til kiropraktisk klinisk tænkning og virke på baggrund af en integration af de allerede erhvervede kundskaber.

På kandidatdelen har de studerende igen klinikophold på 10. semester som, sammen med specialet, afslutter studiet. Klinikopholdet er inddelt i et hovedforløb på 8 uger på et rygambulatorium (typisk Rygcen-ter Syddanmark) samt to fokuserede klinikophold á 4 uger. Det ene fokuserede klinikophold foregår på en relevant sygehusafdeling i Region Syddanmark, og det andet foregår i kiropraktisk klinik i primærsektoren. Det 10. semesters klinikophold, har i lang tid været forankret udelukkende i hospitalsregi og været kvalitetssikret af en koordinerende klinisk lektor (KKL), men i takt med at klinikopholdet generelt er blevet forkortet, og primærsektoren nu spiller en væsentlig større rolle, har der været behov for at indføre en ny funktion på SDU i form af en KKL med fokus på opholdene i kiropraktorpraksis.

En KKL'er fungerer som bindeled mellem uddannelse/fakultet og de enkelte kliniksteder, bl.a. ved at sikre god kommunikation mellem

de involverede parter og udarbejde relevante dokumenter for både studerende og kliniksteder m.m.

højne det faglige indhold i klinikopholdene og tilgodese flest mulige ønsker inden for de rammer der er

	Tidspunkt	Varighed	Sted for ophold
BA – klinikophold	4. semester	2 dage	Kiropraktisk klinik i primærsektoren
	5. semester	5 dage	Kiropraktisk klinik i primærsektoren
KA – klinikophold	10. semester	Hovedforløb: 8 uger	Rygambulatorie
		Fokuseret ophold 1: 4 uger	Sygehusafdeling
		Fokuseret ophold 2: 4 uger	Kiropraktisk klinik i primærsektoren

I lang tid har Søren O'Neill været KKL for klinikopholdene, men den koordinerende funktion er nu overgået til Casper Glissmann Nim. Casper er både ansat på Rygcen-ter Syddanmark som kiropraktor og forsker, og som adjunkt på SDU. Casper er uddannet på SDU i 2016 og blev tildelt en ph.d. grad i 2021.

Som KKL for opholdene i kiropraktorpraksis er Lone Sigismund blevet ansat i en deltidsstilling. Hun er uddannet ved SDU i 2009, og har i sit virke både været ansat i primær- og sekundærsektoren, været kliniker og ansat som ekstern lektor ved SDU.

- Jeg har indgående kendskab til dagligdagen i klinik samt hvordan dagligdagen som studerende foregår. I min funktion som KKL er målet at skabe den bedst mulige dialog med både de studerende og de enkelte klinikker, for at vi sammen kan

givet af SDU. Igennem klinikopholdene, er vi i klinikkerne med til at skabe vores fremtidige kolleger og give dem indsigt i deres fremtidige erhverv. Jeg vil fremadrettet arbejde på at skabe mere dialog med klinikkerne, for at høre om evt. udfordringer, ønsker m.m. Jeg er taknemmelig for alle de klinikker som allerede tager imod vores studerende, men vi har brug for flere klinikker der har lyst til at være med til at forme vores kommende kolleger.

Lone og Casper samarbejder aktivt med at få klinikopholdene på tværs af sektorerne til at forløbe så glat som muligt.

Hvis man som klinik skulle have lyst til at høre mere om klinikopholdene i kiropraktorpraksis eller gerne vil tage imod studerende, er man velkommen til at kontakte Lone på lsigismund@health.sdu.dk.

Casper Glissmann Nim

Vi mangler altid dygtige kliniksteder, fortæller Lone.

Klinikkerne honoreres fra SDU, når de har studerende i klinikophold. Klinikken har selv mulighed for at

bestemme hvilket klinikophold de ønsker at tage imod studerende i, og hvis man har mod på at tage studerende i alle 3 forskellige ophold, er dette også en mulighed. Klinikopholdene udbydes for henholdsvis

Lone Siegismund

forårs- og efterårssemesteret, og man kan derfor som klinik også være med til at bestemme hvornår på året det passer bedst at tage imod studerende.

Udtalelser fra to klinikker om at have studerende i klinikophold

- Hos Muskler & Led har vi modtaget rigtig mange dygtige og interesserede kommende kolleger fra kiropraktorstudiet. Både i de korte 2-dages ophold i starten af studiet, hvor den studerende primært observerer og de længere ugeophold der ligger senere på studiet, hvor den studerende i langt højere grad er involveret i undersøgelse, behandling og planlægning.

I de første ophold er alt meget nyt, og her mener jeg, at vores primære opgave som kommende kolleger er at videregive en fornemmelse af ALT det fantastiske kiropraktikken har at tilbyde - Vi hjælper SÅ mange mennesker, og jeg tror langt de fleste kiropraktorer ELSKER deres job. Det kan man ikke læse sig til i en bog. Derudover er det naturligvis også en mulighed for den studerende at mærke efter, om de kan se sig i den rolle vi har.

Aller mest holder vi af ugeopholdene. De studerende får i højere grad indsigt i vores hverdag, følger nogle patientforløb og hjælper med små udpluk af undersøgelser. Ved nøje udvalgte patienter får de også lov at behandle. Når jeg har en studerende med, forpligter jeg mig i højere grad til at reflektere over hvad jeg gør og hvorfor. Det er ingen skade til. De bidrager med interesserede og relevante spørgsmål og gør at vi skal holde os lidt "up to date". Og så er det en super måde at følge lidt med i uddannelsen på.

Camilla Møller-Jørgensen

- Hos Hartvigsen & Hein prioriterer vi at have studerende med i klinikken i klinikophold. Vi er glade for at kunne give vores bidrag til udvikling af kommende kolleger. Når vi har studerende med fra den første del af studiet, følger de primært med, og vi har gode snakke omkring det kliniske arbejde og det at være kiropraktor i det hele taget. Det giver de studerende god motivation til at vende tilbage til studielivet.

Når de kommer senere på studiet, bliver de i højere grad inddraget i det kliniske arbejde, og man får mulighed for at præge dem i alt fra anamnese-optagelse til planlægning af behandlingsplan. Derudover får man også selv løbende en opdatering og tips og tricks til eksempelvis de objektive tests."

Signe Fuglkjær

Kroppen er livskraft

Der mangler ét godt ord for krop og sind eller somatisk og psykisk. Det kunne selvfølgelig være menneske, borger eller patient. Men jeg mener ét ord, der forener krop og sind, som rygraden der forbinder hjerne og krop.

Jeg har en voksende fornemmelse af, at vores sanseapparat og krop skal tales op på højde med hjernen. Hjernen er vores mystiske, komplekse og fascinerende organ, som kan sende vores tanker mod universet i fantasi og rational tænkning. Men kroppen er jordnær, fyldt med væsker og er usmidig. Kroppen skal bevæges, det ved vi alle, men hvordan skal det ske i en befolkning, som bliver mere stillesiddende og bruger hjernen til at skaffe føde? Vores hjerne er prestigefyldt og tænkningen har magten. Men der mangler ligevægt.

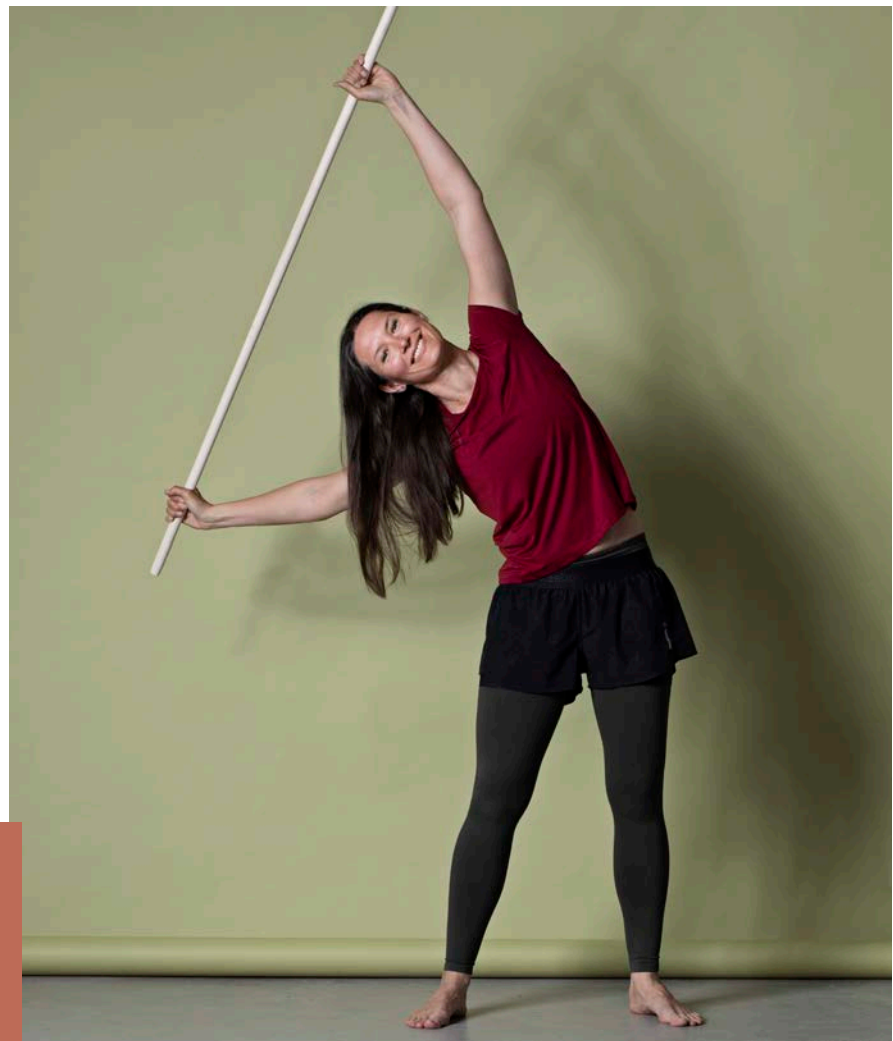
Vores krop skal tales op, som det fantastiske og magiske sanseorgan den også er. Der er en enorm livskraft og energi i det kropslige. Kroppen er fortryllende, og bevægelse kan mindske den angst og uro, tænkningen skaber i vores liv i dag. Lige så vel som vores tænkning kan påvirke vores smerter i kroppen. Strømmen går begge veje.

Oplevelsen af at være syg stiger i vores kroppe samtidigt med, at uroen og angsten forplanter sig i vores tanker. Navnlig hvis vi i sundhedssystemet også er bange for at tale om smerte og uro. Så kan kliniker

og patienten hånd i hånd bevæge sig ned ad angstens sti og drukne i prøvesvar og søgen.

For at mindske risikoen for funktionelle sygdomme, tror jeg, det moderne menneske skal være langt

mere kropslig bevidst og i bevægelse. Kroppen holder os forbundet til hinanden, og den har brug for leg og bevægelse. Vi er mennesker i kroppe, der interagerer med hinanden. Vores eksistens er dybt afhængig af et fællesskab og nærvær.

Birgitte Karlshøj, kiropraktor uddannet fra SDU 2001 og medejer af tværfaglig kiropraktisk klinik, ChiropraktikAkuten, i Malmø siden 2003. Forfatter til bogen "Kend din ryg" udgivet fra forlaget Muusmann, januar 2023.

Samspelet mellem vores kroppe er vigtig og på højde med vores tænkning. Kroppen er ikke kun et mekanisk stativ, der bærer hjernen. Kroppen og vores bevægelser 'samspejler' med verden omkring os. Den skaber samsklang med andre mennesker i rummet og præger vores tanker.

Jeg ønsker, at vi som befolkning er meget mere sanselige og kropsligt bevidste. Fornemmelsen af resonans og tilknytning er også kropslig, og den er vigtig for vores sundhed. Kroppen er en energikilde, en kommunikator og livskraft. '

At bruge kroppen er ikke kun et mål for sundhed, men også en måde at være i verden på. En livsfilosofi og væren som vi biologisk er skabt til. Det er tid til, at blikket bliver rettet mod bevægelse som en måde at være i livet på. Der skal en radikal forandring til og bevægelse skal tages alvorligt og ophøjes på niveau med tankens kraft. Kroppen gør en stor del af forskellen i samværet på det fysiske og digitale møde.

At bruge kroppen er ikke kun et mål for sundhed, men også en måde at være i verden på.

I skrivende stund er der netop udkommet artiklen "RESTORE" i The Lancet med håb for de kronisk smerterammede. Det er spændende og vigtigt, og endnu et skridt mod en mere helhedsorientering i forståelse og behandling af mennesker med kroniske smerter. Vi skal naturligvis helst undgå, at mennesker udvikler kroniske smerter. Jeg tror, at vi rent sprogligt skal italesætte kroppens værdi mere poetisk, sanseligt og filosofisk i følgeskab med alle de fornuftige grunde til at træne og søge hjælp for rygproblemer.

Vi kiropraktorer er i en unik position for at få mennesker i bevægelse. Vi kan styrke folkesundheden og give en hånd med, når vi skal tænke sundhed på en ny måde og bruge begrebet bevægelse så stort og bredt, som det fortjener. Bevægelse er en væren, en tilstand og en livskunst. Som kiropraktorer møder vi ofte vores patienter med hjertet og vores naturvidenskabelige perspektiv, så det er oplagt også at tilføje en mere filosofisk tilgang. Kroppen er lige så vigtig og fascinerende som hjernen. Giv kroppen ryggrad til at være den livskraft den også er sammen med sindet.

Dette er et debatindlæg og er derfor et udtryk for skribentens egen holdning. Alle kan som udgangspunkt sende debatindlæg til DKF's redaktion.

Har dit regnskab brug for et sundhedstjek?

Få styr på din økonomi sammen med os.

Hos Deloitte rådgiver vi dig om alt lige fra udarbejdelse af regnskaber og driftsoptimering til forretningsudvikling og bogføring. Vi har specialiserede kollegaer over hele landet, der sidder klar til at hjælpe dig.

Niels Nygaard
Statsautoriseret revisor
+45 23 61 36 41
nnygaard@deloitte.dk

Maja Kloborg Jacobsen
Assistant Manager
+45 30 93 66 36
mkloborg@deloitte.dk

Deloitte.

Lykke Holst Hoffbeck, Forkvinde FNKS

FNKS har fået ny bestyrelse

Det glæder mig meget at byde den nye bestyrelse for Forening for Nordiske Kiropraktorstuderende velkommen. Den 22. februar 2023 var der generalforsamling, og her blev den nye bestyrelse valgt. Jeg er sikker på, at de vil bringe en masse spændende idéer og energi til FNKS.

Det har altid været vigtigt for os i bestyrelsen at repræsentere kiropraktorstuderende og arbejde på at højne vores uddannelse, skabe et godt fællesskab på tværs af årgangene og dygtiggøre vores håndværk. Jeg er sikker på, at i år ikke bliver en undtagelse.

Vi er allerede godt i gang med at planlægge og afholde en række-spændende og lærerige arrangementer for det igangværende semester. Vi er så heldige at have to hårdtarbejdende udvalg, Det andet udvalg (DAU) og det internationale udvalg (IU), som sammen med bestyrelsen er med til at gøre en forskel for de studerende. Vi er utroligt glade for den store interesse og deltagelse i vores arrangementer og værdsætter altid feedback, så vi kan forbedre og tilpasse dem til jeres behov og ønsker. Vi håber, at vores arrangementer vil fortsætte med at inspirere og styrke fællesskabet på vores uddannelse.

Det er vigtigt for os at anerkende og takke alle kiropraktorer, der har bidraget til vores arrangementer og delt deres viden og erfaringer med os. I er med til at inspirere og ikke mindst give en dybere forståelse for kiropraktik og forbedre vores håndværk.

Endelig vil jeg gerne opfordre andre kiropraktorer, der har lyst til at dele ud af deres arbejde og passion, til at kontakte FNKS' bestyrelse. På den måde kan vi fortsat bringe spændende idéer og aktiviteter til vores medlemmer, og jeres bidrag vil være meget værdsat.

Den nye bestyrelse består af (fra venstre): Forkvinde: Lykke Holst Hoffbeck, **Udvalgskontakt:** Simon Ødegaard 8. Semester, 8. Semester. Kassierer: Lucas Hjuler Jespersen. **Suppleant:** Mathias Bech, prægraduat.

KVC kontakt: Amalie Nøddeskou, 8. semester. **PR:** Nanna Duus, **DKF kontakt:** Nadia Bakkegaard, 9. semester. **Suppleant:** Frederikke Thyssen. (Ikke på billedet) **Næstformand:** Søren Pilgaard Andersen

Beskyt
din omsætning
fra **401** kr./md.

Hvem sikrer dig, hvis du bliver syg?

Hvad sker der med din virksomhed og livet derhjemme, hvis du selv eller din eneste medarbejder bliver syg?

Via vores samarbejde med Dansk Kiropraktor Forening ved vi, at du og dine kollegaer i branchen er uundværlige for virksomhedens omsætning. Måske er du endda helt alene om at hente omsætningen hjem, men har du tænkt på, hvad der sker med din omsætning, hvis du bliver syg eller kommer ud for en ulykke og skal sygemeldes?

Beskyt din omsætning fra 401 kr./md.

Med en sygedriftstabsforsikring kan du sikre din omsætning, hvis du eller en af dine ansatte bliver uarbejdsdygtig på grund af sygdom eller ulykke. Du er sikret op til 29.686 kr. om måneden - ud over de offentlige sygedagpenge.

Vil du vide mere, kan du ringe til os på **33 55 31 90** eller sende en mail til erhverv@codan.dk.

Forsikring er værd at gøre ordentligt

CODAN

Ny formand valgt i Dansk Selskab for kiropraktik

Onsdag d. 3. maj 2023 afholdte DSK generalforsamling på SDU, med et flot fremmøde.

Cecilie Testern Wissing blev valgt til ny formand for selskabet. Cecilie har siddet i DSK bestyrelse siden 2019 og har inden blandt andet været formand for styregruppen for Evidensbaseret praksis fokusgruppen. Hun er til daglig ansat ved Kiropraktorhuset Roar i Roskilde.

Nyvalgte til bestyrelsen er Rasmus Studsgaard Bech og suppleant Aske Holm-Jensen.

- Rasmus er uddannet på SDU i 2012, og har siddet med i Fokusgruppen for Idræt i flere år.
- Aske er Ph.d.-studerende på SDU ved Forskningsenheden Learning & Talent in Sport samt deltidsansat ved Better Treatment i Rødovre.

Derudover består bestyrelsen af

- Tine Aagaard Olsen, kasserer i DSK og til daglig ansat kiropraktor ved Rygxperten i Nyborg.
- Signe Fuglkjær, bestyrelsesmedlem i DSK, til daglig medejer af Hartvigsen og Hein i Odense.
- Anna Stolpe, bestyrelsesmedlem i DSK, til daglig ansat ved Aurehøj klinikken i Hellerup.
- Matilde Pedersen, bestyrelsesmedlem i DSK, ansat ved Flic-Flac kiropraktorerne i Kolding.

Vi glæder os til at komme i gang med arbejdet i den nye bestyrelse.

Stiftende generalforsamling af Kiosport Danmark

Efter den ordinære generalforsamling blev der afholdt stiftende generalforsamling af Kiosport Danmark, som overtager fokusgruppen for Idræts arbejde med egne vedtægter og valgt bestyrelse.

Kiosport Danmarks formål og vision er bl.a. at udvikle idrætskiropraktikken i Danmark, at skabe et lærings- og udviklingsmiljø af høj kvalitet samt at støtte forsknings- og udviklingsinitiativer. Kiosport Danmark er det danske medlem af den internationale kiropraktor sportsorganisation Federation Internationale de Chiropratique du Sport (FICS).

Valgt til Kiosport Danmarks bestyrelse:

- Corrie Myburgh, som ved den efterfølgende konstituering er valgt til formand.

- Louise Aagaard Hansen
- Tine Aagaard Olsen, som er DSK bestyrelsens repræsentant.

Der arbejdes i bestyrelsen i skrivende stund på et oplag om Kiosport Danmark, samt en dato for et online-møde for alle interesserede med et oplæg omkring Kiosport Danmark og mere om, hvad et medlemskab kan tilbyde. Hold øje med diverse informationskanaler for mere info.

Kontaktinfo: <https://dskkb.dk/kontakt/>

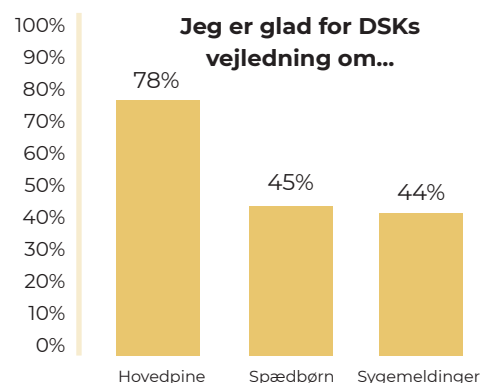
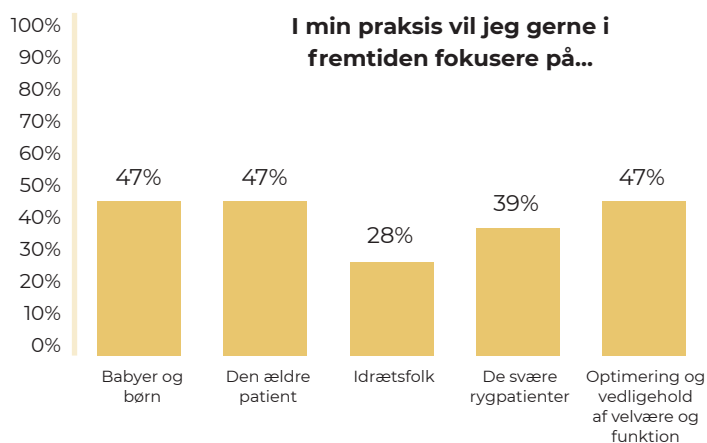
Hvad ønsker kiropraktorerne at DSK fremover arbejder med?

Til Faglig Kongres 2022 var der på DSK's stand en konkurrence, hvor kiropraktorerne kunne deltage ved at besvare tre spørgsmål relateret til DSK's interesseområder.

I alt blev der indsamlet 135 besvarelser. Den største fejlkilde var, at der var enkelte kiropraktorer som deltog flere gange for at øge vinderchancerne, måske fordi præmien var en særdeles lækker portvinskalender. Der skal derfor tages forbehold for, at der ikke er tale om 135 unikke besvarelser, men vi vælger alligevel at præsentere resultaterne, fordi det kan give et praj om prioriteringer hos kiropraktorerne. Ved alle spørgsmål var der mulighed for at afkrydse flere forskellige svarkategorier.

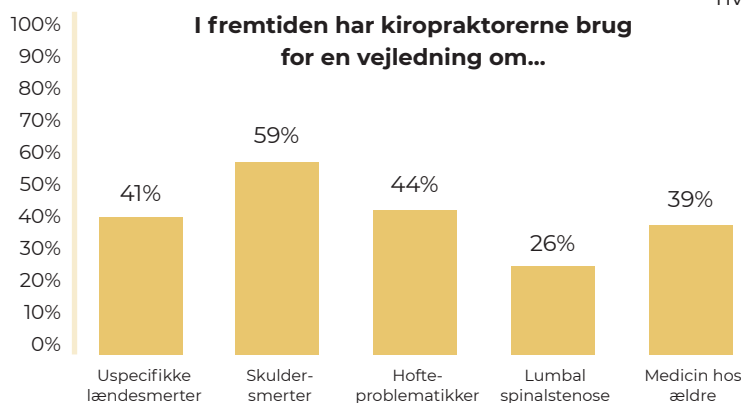
Der bliver i DSK regi aktuelt arbejdet på at færdiggøre en vejledning om nakkesmerter, som forventes publiceret i løbet af sommeren 2023. Adspurgt om behovet for fremtidige vejledninger, angav over halvdelen, at der var behov for en vejledning om skuldersmerter. Lidt færre valgte at fremhæve hofteproblematikker og uspecifikke lændesmerter.

Lige over 40 % havde et ønske om en vejledning til håndtering af uspecifikke lændesmerter, hvilket er den gruppe af patienter kiropraktorerne ser flest af. Der er sket rigtig meget i håndteringen af patienter med uspecifikke lænderygssmerter de sidste 5-10 år, og på den baggrund

Det første spørgsmål handlede om, hvad klinikerne fremtidigt vil fokusere på i praksis. Her er det værd at bemærke, at de lidt tungere områder som ældre patienter og de svære rygpatienter blev prioriteret omtrent lige så højt som de kendte populære områder som babyer og optimering af velvære og funktion.

vidner resultatet om, at kiropraktorerne er fokuseret på at holde sig opdateret i håndteringen af patientgruppen. Ældre patienter har et højere medicinforbrug end yngre, og i takt med at vi i praksis ser flere ældre, vil der naturligt opstå et behov for øget viden på området. Fokusgruppen for aldring arbejder aktuelt med at udarbejde materiale, som kan hjælpe kiropraktorer med et overblik over den medicin, som hyppigst anvendes af ældre, og hvad de almindeligst forekommende bivirkninger er.

Har du sikret, at du får alle fordelene i DKF's pensionsordning?

DKF's pensionsordning i Danica Pension er blevet opdateret, så den nu bedre opfylder de økonomiske behov, du kan have som forsikringstager.

Større økonomisk tryghed og en tidssvarende pensionsordning. Det er kort sagt det, du opnår, når du er omfattet af den nye pensionsordning i Danica Pension, som blev introduceret 1. april 2021.

Men hvis du er blandt den halvdel af medlemmerne, der stadig er omfattet af den gamle ordning, og ikke har taget stilling til den nye ordning – eller ikke er flyttet over til den – så risikerer du at være økonomisk dårligere stillet end nødvendigt, hvis du får en skade eller mister evnen til at arbejde.

Dækningen i de forsikringer, der hører til den gamle ordning, stopper allerede, når du fylder 60 år. For at løse den udfordring, er der i den nye ordning sikret udbetaling frem til, at du når din folkepensionsalder. Det vil sige, at du har et økonomisk sikkerhedsnet i tilfælde af, at du bliver alvorligt syg.

Tabellen nedenfor viser nogle af de forskelle, der på DKF's gamle og nye pensionsordning i Danica Pension.

Forsikring:	Den gamle ordning – dækningen gælder til:	Den nye ordning – dækningen gælder til:
Dækning ved tab af erhvervsevne/faginvalditet	Du fylder 60 år*	Du når din folkepensionsalder*
Engangsudbetaling ved visse kritiske sygdomme	Du fylder 65 år	Du når din folkepensionsalder
Engangsudbetaling ved dødsfald	Du fylder 65 år	Du når din folkepensionsalder

* I den gamle ordning er der dækning for faginvalditet, indtil du fylder 60 år. I den nye ordning er der dækning for faginvalditet i op til fem år, hvorefter udbetalingen sker fra tab af erhvervsevneforsikringen.

– Hvis man er uheldig at blive syg til at kunne arbejde, så er det vigtigt, at man kan få udbetaling fra forsikringen hele vejen gennem sit sygdomsforløb – og ikke blot til man fylder 60 år, som er tilfældet på den gamle ordning.

Pia Moesgaard,
Uvildig rådgiver i WTW og
koordinator på DKF's pensionsordning

Kiropraktorfonden uddeler 2.903.534 kr.

Fonden til Fremme af Kiropraktisk Forskning og Postgraduat Uddannelse uddeler midler til forskning inden for kiropraktik og klinisk biomekanik samt til efteruddannelse og kvalitetsudvikling i kiropraktorpraksis. Fonden har et årligt budget på 4 mio.kr til forskning, 400.000kr til efteruddannelse og 120.000kr til kvalitetsprojekter.

Midlerne kan søges af alle. Frist hvert år 1. marts og 1. september.

Fondens bestyrelse behandlede på forårsmødet 2023 ni ansøgninger til forskningsprojekter, hvoraf fire har modtaget støtte. Hertil behandlede fondens bestyrelse to ansøgninger til efteruddannelse, hvoraf den ene har modtaget støtte. Der var ansøgt for knap 11 mio.kr., og fonden bevilligede i alt 2.903.534kr.

FORSKNING

Victoria Blogg Andersen, MChio DC. modtager bevilling på 23.534 kr. til publikation af resultater i forbindelse med et projekt vedrørende bevægelse af rygsøjlen hos både raske forsøgspersoner, personer med uspecifikke nakkesmerter og personer med piskesmæld.

Kristina Boe Dissing, cand.manu., ph.d., modtager 1.200.000 kr. til et kohortestudie af patienter med hovedpine. Formålet med projektet er at opbygge en kohorte med ca. 1000 patienter og følge disse i et år. Projektet skal beskrive karakteristika for patienter med hovedpine som henvender sig i kiropraktorpraksis, identificere prognostiske faktorer som er væsentlige for hvordan det går patienterne, afdække mønstre for hvordan hovedpinepatienter har det over tid, og undersøge om disse mønstre er associeret med behandlingseffekten.

Mette Holz Meinhardt Gregersen, cand.manu., modtager 1.000.000 kr. til ph.d.-projektet ACT-BACK – *Skills training for clinicians to facilitate ACTIVE self-management of BACK pain*, der skal undersøge effekten af et uddannelsesprogram for kiropraktorer og fysioterapeuter, der træner behandlerne i at bruge kommunikations- og adfærsændringsteknikker som led i rygbehandling.

Freja Gomez, cand.manu., modtager 680.000 kr. til et ph.d.-projekt, der har til formål at beskrive børn og unge med rygsmerter og deres brug af sundhedssystemet samt at fremme faglig udvikling blandt dem, der ser og behandler denne patientgruppe.

EFTERUDDANNELSE

Mikkel Brunsgaard Konner, cand.manu, modtager 24.000 kr. til *International Symposium on Pediatric Pain 2023*. Han vil deltage på vegne af "Enheden for Børn og Unge" i Rygcenter Syddanmark, og får følgeskab af flere samarbejdspartnere. Han medbringer, sammen med sin kiropraktor kollega Freja Gomez Overgaard, en poster om PRO data, som klinisk værktøj hos børn og unge med rygsmerter.

Det sker i din kreds og region

FORKVINDE SJÆLLAND

Kirsten Sillehoved
ks@kiropraktorsillehoved.dk

Region Sjælland har med "12 løfter til borgerne" lovet forandringer i sundhedsvæsenet. Strategien er en stærk primærsektor, der forebygger indlæggelser på sygehusene og livstilssygdomme. Behandling og forebyggelse i borgeres nærmiljø fremhæves som et afgørende bidrag. Vi, som stand, er inviteret med til konferencen: "En stærk praksissektor – vejen til mindre ulighed i Region Sjælland?"

FORKVINDE SYDDANMARK

Sine Kiillerich
Kiillerich.sine@gmail.com

Kredsforeningen har afgivet høringssvar på regionens tværsektorielle forløbsprogram for lændepatienter. I maj måned afholdes der samarbejdsudvalgsmøde i regionen. Derudover udmøntes der et nyt ydernummer i Region Syd.

FORKVINDE NORDJYLLAND

Susanne Bach
Susanne_bach@hotmail.com

Vi har løftet sløret for vores faglige fredag med generalforsamling den 29. september, så husk at lukke kalenderen og kom med til kollegial hygge på St Restrup Slotshotel inkl. forplejning, underholdning og overnatning. Nærmere info vedrørende tilmelding sendes ud via mail.

FORMAND HOVEDSTADEN

Jan Jensen
Jej.kirop@gmail.com

Onsdag den 10. maj afholdt kredsforeningen møde med titlen "Spot hudkræft tidligt som kiropraktor". Vi fik besøg af læge Niels Kvorning, der skulle få os helt up to date på emnet. Fra Regionens side er der et fokus på opdaterede praksisdeklarationer på Sundhed.dk. Opgaven med at få kiropraktorerne til at opdatere løbende hjælper foreningen med. Derudover fortsætter arbejdet med at få flere til at bruge pakkeforløbene når der er indikation.

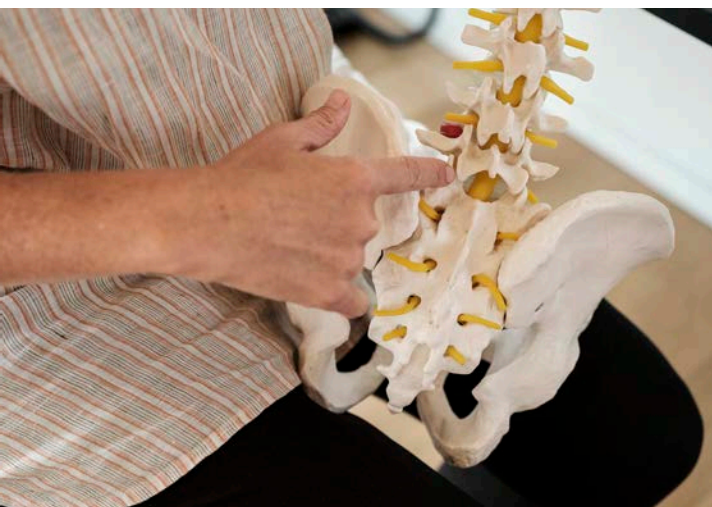

FORMAND MIDTJYLLAND

Steffen Hviid
Steffenh93@hotmail.com

Planlægningen af generalforsamlingen i gang til oktober, nærmere information følger. Der bakes med sammenkomst i foråret med fokus på forsikringerne og mellemhandlerne, hvor vi håber at få en af de større forsikringer ud og belyse sagen fra deres side.

ARRANGEMENTER KALENDER SOMMER 2023

FAGLIGE ARRANGEMENTER OG EFTERUDDANNELSE

20 JUNI

Kognitiv funktionel terapi (CFT) – ny effektiv behandling til kroniske rygpatienter?

16. – 17. SEPTEMBER

Efteruddannelsesweekend Efterår 23

Kom med til en kombination af faglighed, networking og socialt samvær, og vælg mellem kurserne "Geriatrici – når alder ikke bare er et tal", "Moderne smertehåndtering" og "Den gravide patient"

31. AUGUST – 2. SEPTEMBER

Mindfulness retreat for kiropraktorer

Kurset tilbyder en mulighed for at trække sig tilbage fra en travl klinisk hverdag og undersøge hvad der sker, når tempoet sættes ned og et bevidst nærvær trænes og anvendes med henblik på at kunne tage godt vare på eget fysiske og mentale helbred.

28. SEPTEMBER

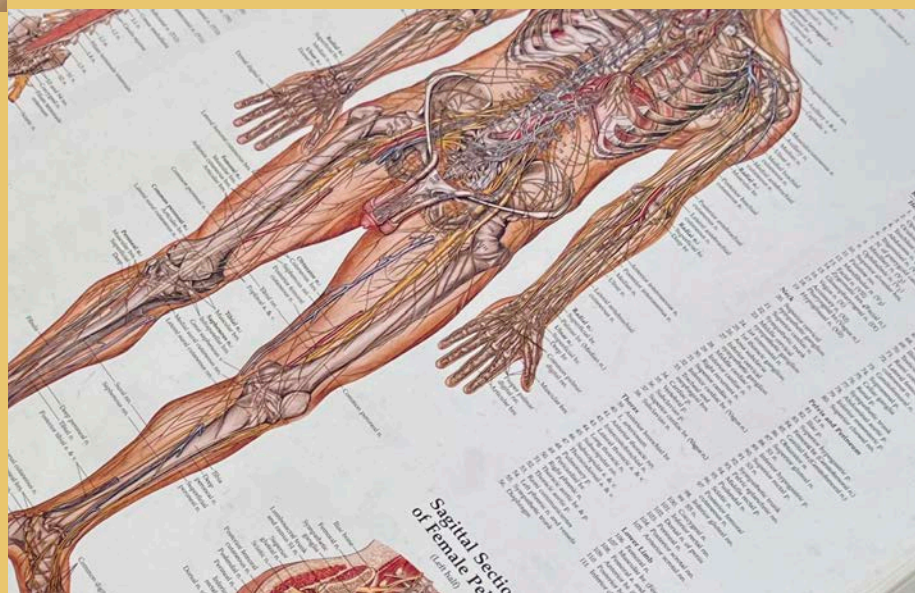
Webinar: Smerter og træning

Få den nyeste viden inden for behandling af kroniske smerter med træning og øvelserterapi

9. - 11. NOVEMBER

Fagligt årsmøde

Endnu engang inviterer vi til Fagligt Årsmøde. I år er det generalforsamling og forud for generalforsamlingen mødes vi til faglige dage med fokus på efteruddannelse.

www.danskkiropraktorforening.dk

Udgiver Dansk Kiropraktor Forening, Peter Bangs Vej 30, 2000 Frederiksberg

Direktør Jakob Bjerre **Kommunikationschef** Christian Ankerstjerne

Ansvarshavende redaktør Formand Michael Christensen

Redaktør Ida Blom Engelsholm

Design & produktion Grafisk Rådgivning ApS **Forside billede:** Ida Blom Engelsholm

KIROPRAKTOREN nr. 3 2023 Udkommer september. Annoncedeadline 30. august.

Annoncer DKF@DKF-annoncer.dk · www.dkf-annoncer.dk · Tlf. 4397 1023

DANSK
KIROPRAKTOR
FORENING

Salg og service af kiropraktisk udstyr

Salg af chockbølgeudstyr

- Behandlingsborde fra Lloyd, Atlas, Thuli og Zenith og Gyrst Fusion
- Gonstead: Knee Chest, Pelvic Bench
- Cervical Chair, design Peter Gyrst
- Service på alle typer borde
- Gode priser på renoverede borde og stort reservedelslager
- Chockbølgeudstyr fra Longest, EMS og Richard Wolf - til både radierende og fokuserede chockbølgebehandling
- Mulighed for leasing af udstyr

Mail@flmedical.dk

www.flmedical.dk

Tel: +45 8644 5122

FL
MEDICAL